

**BESZÁMOLÓ BUDAFOK-TÉTÉNY BUDAPEST XXII.
KERÜLET 2012-2017 KÖZÖTTI
3. KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA
TELJESÍTÉSÉRŐL**

TARTALOMJEGYZÉK

1. Környezettudatosság növelése Akcióprogram	4
I. Célkitűzés: Környezettudatos „gondos gazda” önkormányzat.....	4
II. Célkitűzés: Megbízható és elérhető környezeti és gyakorlati információk, fejlett egyéni és közösségi ismeretszerző/ismeretterjesztő csatornák kialakítása.....	7
III. Célkitűzés: Környezettudatosság közvetítése az oktatásban, nevelésben, továbbképzésben .	9
IV. Célkitűzés: A területben működő gazdasági társaságok környezettudatos tevékenységének támogatása.....	9
2. Környezetegészség és életmód Akcióprogram	10
I. Célkitűzés: Kültéri szabadidős tevékenységek lehetőségeinek fejlesztése	10
II. Célkitűzés: A lakosságot érő környezetegészségügyi kockázatok csökkentése	12
3. Környezeti elemek védelme Akcióprogram	13
I. Célkitűzés: A kerületi levegőtisztaság-védelem átfogó intézkedései	13
II. Célkitűzés: Légszennyező emissziók csökkentése	13
III. Célkitűzés: Közlekedési eredetű légszennyezések csökkentése	14
IV. Célkitűzés: Burkolatlan, illetve növényzettel nem borított területek, valamint építési munkálatok porszennyezésének csökkentése	14
V. Célkitűzés: Felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira	15
VI. Célkitűzés: A talajok, és a felszín alatti vizek védelme	15
VII. Célkitűzés: Kisvízfolyások megfelelő vízminőségének és ökológiai állapotának biztosítása.	16
4. Közlekedésfejlesztési Akcióprogram	17
I. Célkitűzés: Környezetközpontú közlekedésfejlesztés.....	17
II. Célkitűzés: Vízi közlekedés fejlesztése	21
III. Célkitűzés: Parti területek elérhetőségének fejlesztése (meglévők fejlesztése, újak megteremtése)	22
5. Zaj-, rezgésvédelmi Akcióprogram	23
I. Célkitűzés: A kerületi zaj-, rezgésvédelem átfogó intézkedései	23
II. Célkitűzés: A közlekedési eredetű zajterhelés növekedésének megállítása	23
III. Célkitűzés: Üzemi, szabadidős, építési–kivitelezési zajkibocsátások csökkentése	25
IV. Célkitűzés: Rezgésvédelem.....	26
6. Városrendezési Akcióprogram	28
I. Célkitűzés: Fenntarthatóságot biztosító várostervezés	28
II. Célkitűzés: Különböző funkciójú területek harmonikus egymás mellettségének biztosítása.	29
III. Célkitűzés: Történeti településkép, épített környezeti elemek állapotának megfelelő szintű biztosítása	29
7. Természeti környezet és zöldfelület Akcióprogram	31
I. Célkitűzés: Zöldfelület-hálózat és azok elemeinek fejlesztése.....	31
II. Célkitűzés: Természeti és egyedi értékek védelme	33
III. Célkitűzés: Zöldfelületek nyilvántartása, felügyelete.....	34
8. Hulladékgazdálkodás és köztisztaság Akcióprogram	35
I. Célkitűzés: Szelektív hulladékgyűjtés támogatása	35
II. Célkitűzés: Egyes speciális hulladékokkal kapcsolatos problémák kezelése	36

III. Célkitűzés: Felhagyott és illegális hulladéklerakók felszámolása	36
IV. Célkitűzés: Településtisztaság fejlesztése	37
9. Települési infrastruktúra Akcióprogram	40
I. Célkitűzés: Környezetbiztonság, környezeti kockázatok kezelése.....	40
II. Célkitűzés: Szennyvízelvezetés és tisztítás fejlesztése.....	41
III. Célkitűzés: Fenntartható bel- és csapadékvíz gazdálkodás.....	42
IV. Célkitűzés: Fenntartható víz- és energiagazdálkodás.....	43

1. Környezettudatosság növelése Akcióprogram

A gazdaszemlélet az állam, és az önkormányzatok szintjén a környezetvédelmi példamutatás megvalósítását jelenti, és a környezeti értékek iránti felelősségtudat növelését.

I. Célkitűzés: Környezettudatos „gondos gazda” önkormányzat

Az elmúlt években a Városháza épületében és számos helyen folytatódott az önkormányzati intézmények energia- és környezetbarát fejlesztése (kazánfelújítás, homlokzat-felújítás, nyílászáró-csere, parkolók környezetkímélő kialakítása) az alábbiak szerint:

– 2012-ben:

- Rózsakert tagóvoda homlokzat- és tetőszigetelése
- Budafok-Tétényi Család- és Gyermejkölési Központ épületének nyílászárócsereje, homlokzat- és padlásfödém hőszigetelése
- XXII. kerületi Önkormányzat Szociális Szolgálata Idősek Klubja és Krízis Alapítvány épületének homlokzatszigetelése, kazáncsere XXII. kerületi Önkormányzat Szociális Szolgálata Nappali Hangulat Lélekvédő Klub épületének homlokzat- és padlásfödém hőszigetelése
- Gyermek Háziorvosi Rendelő és Védőnői Szolgálat épületének nyílászáró cseréje,
- Városháza nyílászárók cseréje III. ütem

– 2013-ban:

- Leányka tagbölcsőde és tagóvoda homlokzat- és tetőszigetelése
- Szivárvány tagóvoda tetőfelújítása, padlásfödémének hőszigetelése
- Huncutka tagóvoda tetőfelújítása, padlásfödémének hőszigetelése
- Csemetekert tagóvoda padlásfödémének hőszigetelése
- Gádor Általános Iskola faházának tetőfelújítása, padlásfödém hőszigetelése, nyílászárócsereje és a homlokzat hőszigetelése
- Budafoki Herman Ottó Általános Iskola, Pannónia utcai épületeinek homlokzat és padlásfödém hőszigetelése
- Budafok-Tétényi Nádasdy Kálmán Alapfokú Művészeti és Általános Iskola Szt. István téri épületében a nyílászárócserek folytatása
- Budapest XXII. Kerületi Budai Nagy Antal Gimnáziumban a nyílászárócserek folytatása
- Budafok-Tétényi Család- és Gyermejkölési Központ Ügyfélszolgálati Irodája épületének nyílászáró cseréje, tetőfelújítása, padlásfödém hőszigetelése
- Városháza nyílászárók cseréje IV. ütem
- Káldor Adolf Szakrendelő kazáncsere
- Huncutka tagóvoda kazáncsere

– 2014-ben:

- Budapest XXII. Kerületi Budai Nagy Antal Gimnázium és Budapest XXII. Kerületi Bartók Béla Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola homlokzatszigetelése
- Maci tagóvoda homlokzat- és tető hőszigetelése
- Budafok-Tétényi Család- és Gyermejkölési Központ Ügyfélszolgálati Irodája épületének homlokzat hőszigetelése
- Budafok-Tétényi Család- és Gyermejkölési Központ nyílászáróinak cseréje
- XXII. kerületi Önkormányzat Szociális Szolgálata épületében (XII. u. 28.) kazáncsere
- Budafoki Herman Ottó Általános Iskola Dévény utcai épületében kazáncsere

- Gyermek Háziorvosi Rendelő és Védőnői Szolgálat lapostető szigetelése, utólagos homlokzati hőszigetelése
- Káldor Adolf Felnőtt Szakorvosi Rendelő épületének utólagos homlokzati hőszigetelése, nyílászárók cseréje, padlásfödémének hőszigetelése (KEOP pályázati támogatásból)
- XXII. kerületi Önkormányzat Szociális Szolgálata épületének (Anna u. 10.) tetőszigetelése
- **2015-ben** önkormányzati intézmények utólagos szigetelését, nyílászáró és kazán cseréjét végezték el az alábbiak szerint:
 - Árpád Utcai Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola több termében felújították, gazdaságosabbra cserélték a világítást és az elektromos hálózatot is több tantermi konnektorral bővítették.
 - A Kempelen Farkas Gimnáziumban elkészült az étkező és csoportszoba kialakítása a konyha átalakításával. Az építési munkák során kicserélték a homlokzati nyílászárókat, és a homlokzatot is hőszigetelték. A matematika tanári világítását korszerű LED-es fényforrással rendelkező lámpákra cserélték.
 - A Budafok-Tétényi Család- és Gyermejköltségi Központ Szociális Ellátási Csoportjának épületét (Nagytétényi út 264.) akadálymentesítették és a homlokzat felújítása, hőszigetelése is elkészült.
 - Fűtési költségeink csökkentését idén három oktatási intézményben sikerült megvalósítani a régi elavult kazánok cseréjével: Korszerű kondenzációs kazánt kapott a Kempelen Farkas Gimnázium, a Budafoki Herman Ottó Általános Iskola (Dévény u. 62. épülete) és a Budatétényi Kozmutza Flóra Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény.
 - A Hajós Alfréd uszodában elkészült a légkezelő rendszer, ami a levegő páratartalmának csökkentésével óvja az épület állagát, emellett az elhasznált levegő hője által előfűti a beérkező friss levegőt.
 - Rózsavölgyi Községi Ház felújítás I. üteme, mely tartalmazza a nyílászárók cseréjét, a homlokzat és padlás födém hőszigetelését, homlokzat teljes felújítását. Az épület körüli járda, a bejárat előírások szerinti akadálymentesítése burkolat cserével. A csapadékvíz csatorna bekötésének előkészítése. A felújítást a belső burkolatok cseréjével és a színpad cseréjével tervezik 2016-ban folytatni, valamint az utcai csatorna bekötést megvalósítani.
 - Mária Terézia u. 20. alatti üzlethelyiség homlokzat felújítása: Az épület új portál kialakítást és dryvit rendszerű vakolást kapott, a kapcsolódó bádogozások felújításával, új műgyanta lábazattal.
 - XXII. kerületi Önkormányzat Szociális Szolgálata épületének (Anna u. 10.) homlokzatszigetelése
 - Budafok-Tétényi Nadasdy Kálmán Alapfokú Művészeti és Általános iskola tetőszigetelése
- **2016-ban** is folyamatosan végezte az önkormányzati intézmények épületeinek energiatakarékos felújítását a szakiroda. Több intézményben lecserélésre kerültek a régi elavult kazánok, valamint a nyári komfortosabb munkavégzés érdekében folyamatosan klimatizálásra kerülnek az intézmények helyiségei.
 - Kölcsey u. 2. – Kálvária u. 1. sz. alatti lakóház homlokzatának felújítása: A Kölcsey utca 2. – Kálváriahegy utca 1. szám alatti lakóház felújítása 2016. július elejétől augusztus végéig tartott. A beruházás keretében a lakóház utcai ablakai, megőrizve eredeti megjelenésüket, korszerű, jó hőszigetelési képességű ablakokra lettek kicserélve, a belső udvar felé néző nyílászárók pedig újra lettek mázolva. A ház körben hőszigetelést, új párkányokat, és ereszcsonát is kapott. Megtörtént a Kálváriahegy utca felé eső kerítés vakolatjavítása, újrafestése, és a mívés kapu is felújításra került.
 - Az Árnyas Kert tagóvodában megtörtént a fűtésvezeték kiváltása.

- A Gádor Általános Iskola épületében több helyen kiváltásra kerültek a meglévő, de rossz nyomvonalon futó csatorna- és vízvezetékek, a kazánházban szivattyúcsere történt, az udvaron lévő épület új radiátorokat kapott.
 - A Családok Átmeneti Otthona területén 2 db kazán cseréjére és a fűtés rekonstrukciójára került sor.
 - A XXII. kerületi Önkormányzat Szociális Szolgálat Kőd utcai telephelyén felújításra kerültek a nyílászárók.
 - Budafoki Kossuth Lajos Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola részleges tetőfelújítása
- **2017**-ben az alábbiak elvégzésére került sor:
- Hajós Alfréd uszoda fagykárt szenvedett napkollektoros rendszerének javítását elvégezték.
 - Napraforgó tagbölcsődében megvalósult a légkezelő berendezésének üzemképessé tétele.
 - XXII. kerületi Önkormányzat Szociális Szolgálat Idősek Klubja és Krízis Alapítvány épületében az új vízhálózatának kiépítésére, lefolyó és fűtési vezeték szakaszainak cseréjére, gázvezeték biztonságtechnikai felülvizsgálattal megtörtént.
 - Leányka tagóvoda épületében 48 db különböző méretű radiátor cseréje, szabályozhatóvá tétele, fűtési vezeték átmosása, gázvezeték és gáz üzemű berendezések biztonságtechnikai felülvizsgálata megvalósult.
 - Csicsergő tagóvoda Magasház u. 4. sz. alatti épületében lévő lakásóvoda fűtési rendszerének korszerűsítése, szabályozhatóvá tétele, tisztítása megvalósult.
 - Rózsakert tagbölcsőde Rózsakert utca 18. sz. alatti épülete közműalagútjában lévő 110 fm 200 mm átmérőjű AC lefolyóvezeték cseréje, csatlakozási pontok kialakítása a meglévő hálózathoz, fűtési felszálló vezeték elzáróinak cseréje, kerti csap téli víztelenítő rendszerének kialakítása megtörtént.
 - Rózsakert tagóvoda padozatában futó, nagyjából 10 méteres hozzáférhetetlen szakaszának (fűtés előremenő, visszatérő, hidegvíz, HMV, szennyvíz) cseréje bontással, helyreállítással elkészült.
 - Védőnői Szolgálat 22 (Káldor Adolf u. 5–9.) három db inverteres split klímát kapott.
 - XXII. kerületi Önkormányzat Szociális Szolgálat épületében (XII. u. 28.) a vízbekötő vezetékének cseréje megtörtént.
 - XXII. kerületi Önkormányzat Szociális Szolgálat épületének (Kőd u. 2-4.) klimatizálása megtörtént.

Megújuló technológiákon alapuló megoldásokat alkalmazott az Önkormányzat a Maci Tagóvoda új épületének fejlesztésekor. Beüzemelt a napelemes rendszer. A Hajós Alfréd Tanuszoda energetikai korszerűsítése napkollektoros rendszerrel történt.

A kedvező fényhasznosítású, jó hatásfokú fényforrások alkalmazása a kerületi intézményekben 2012-ben teljes körűen megvalósult. Az energia- és környezetbarát fejlesztés a jövőben is folytatódik.

A Bartók Tagbölcsőde és Tagóvoda fejlesztési munkálataival kapcsolatosan 2017 tavasszal megjelent pályázati felhívásra benyújtott pályázat nyert, amelyről októberben érkezett értesítés. 2018. évben részleges nyílászárócserével, napvitorla és tocsogó kiépítésével kezdődhetnek meg az épület komplexum teljes energetikai korszerűsítési munkái. Az utólagos homlokzati hőszigetelés, teljes nyílászáró csere, lapos tető szigetelés, valamint akadálymentesítési munkák 2019. évben várhatók.

A Polgármesteri Hivatalban szelektív hulladékgyűjtés a következő hulladékfrakciókra vonatkozóan működik: papír, PET palack, elektronikai hulladék, veszélyes hulladék. Az intézményekből 2017-től zöldhulladék elszállítást is végeznek. Kizárólag anyag- és energia-takarékos irodatechnikai készülékek beszerzése történik. **Újrahasznosított papír használata nem vált be.**

Az Önkormányzat környezeti tartalmú tevékenységéről szóló jelentés beépült a jegyzői, illetve gazdasági éves beszámolóba.

II. Célkitűzés: Megbízható és elérhető környezeti és gyakorlati információk, fejlett egyéni és közösségi ismeretszerző/ismeretterjesztő csatornák kialakítása

Az Önkormányzat a honlapján külön környezetvédelmi felületet hozott létre „<http://budafokteteny.hu/ugyintezes/kornyezetvedelem.php>” a környezetvédelmi információk megosztására, illetve a kerületben zajló nagyberuházásokra vonatkozó információk közvetlenül elérhetők a honlap ezen oldaláról. Az Önkormányzat www.budafokteteny.hu című hivatalos honlapjának a technikai, formai és szerkezeti megújítása, reszponzív vá tétele, valamint az ehhez kapcsolódó Facebook-oldal létrehozása 2015. júniusában megvalósult.

A honlapon az alábbi témák találhatóak és a felkerülnek a legfrissebb információk:

- Környezetvédelmi program és mellékletei
- Kerületi környezetvédelmi program
- KESZ-ovezeti-besorolasok.pdf
- Problematerekpek.pdf
- Kornyerzekenyseg-besorolasok.pdf
- Fasitas.pdf
- Karakterteruletek.pdf
- Erzekeny_objektumok.pdf
- Csatornazas.pdf
- Környezetvédelmi hírek
- <http://budafokteteny.hu/cimke/kornyezetvedelem>

Környezetvédelmi információk, hírek, szemléletformáló anyagok:

- Hulladékgazdálkodási tanácsok
- Az M0-ás déli szektorának bővítése
- Kelenföld-Százhalombatta-vasútvonal-korszerűsítése
- Környezeti állapotra vonatkozó információk
- Környezetvédelmi portálok
- A Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság felhívása a szabadtéri tüzek megelőzése érdekében
- Évenkénti lomtalanítás
- Legközelebbi hulladékudvar
- Szennyvízszippantás
- Patkányirtás
- Vadméh (nem darázs!) irtása
- Szelektív hulladékgyűjtő sziget mellett illegálisan lerakott hulladék
- Elhagyott állati melléktermékek
- Kisállat tetemek
- Átlóg a szomszéd telken eredő fa ága
- Balesetveszélyes fa, ág
- Talált, elveszett kutyák
- Zavaró a szomszéd kutyájának ugatása
- Hova lehet ültetni telken belül fát, bokrot?

- Állat életének szándékos kioltása
- Kóbor eb befogása
- Közösségi kert

A kerületben zajló nagyberuházásokra és környezetvédelmi intézkedéseire vonatkozó témákban az Önkormányzat lakossági fórumokat, közmeghallgatásokat kezdeményezett, szervezett, továbbá a Városházi Híradóban helyt adott ezen információknak.

A **mobil alkalmazás** bevezetése új lehetőségeket teremtett. Fő funkciója a kerületben észlelt hibák bejelentése. A bejelenthető hibák, problémák köre előre meghatározott, kijelölő listából választható. Ezen túl az alkalmazás tartalmaz egy rövid, jól strukturált informatív menüpontot is a kerületről, valamint alkalmas hírek, információk és események megjelenítésére is. A fő funkció tehát a bejelentésé, de az informatív rész is fontos. Az alkalmazás képes azonnali vagy időzített ún. push-üzenetek küldésére is, amelyekkel a felhasználók közvetlen elérése lehetséges. Az alkalmazás Android és iOS operációs rendszerű telefonokon is elérhető.

A 2016 áprilisában elinduló közterületi hibabejelentésre szolgáló mobilalkalmazás a bevezetése óta folyamatos fejlődésen esik át, és bátran jelenthetjük ki, hogy országosan egyedülálló alkalmazást sikerült kifejleszteni. A felhasználók elégedettek, a közterületi hibabejelentések kezelése gyorsabb és átláthatóbb lett. Az alkalmazás növeli a felhasználó lakosok komfortérzetét, növeli a Hivatal és állampolgár közti interaktivitást és modern megoldást kínál a régóta fennálló problémákra. Az alkalmazást minden platformon pozitívan fogadták a felhasználók, és a használata egyre jobban terjed a kerületi lakosok között. A hibabejelentő rendszer egy elektronikus zárt rendszer, így nem csak az ügyintézési idő rövidíthető le, de csökkenthető a papírfelhasználás és optimalizálható a humánerőforrás-felhasználás is. Az alkalmazás a Polgármesteri Hivatal ügyintézői munkavégzésének megkönnyítését, a bejelentések nyomon követhetőségének növelését, a transzparens bejelentéskezelés megvalósítását, valamint számos, a felhasználók számára elérhető új funkció kialakítását tette lehetővé.

Az alkalmazás 2016. áprilisi indulása óta 1814 felhasználó 944 bejelentést tett ezen keresztül az Önkormányzatnak. A tavalyi évhez képest a felhasználószám 126%-kal, a megoldott bejelentések száma 186 db-ról 645 db-ra nőtt.

A környezetvédelmi engedélyeztetések esetében a lakosság közmeghallgatáson történő részvétele a kerületi érdekek érvényesítése szempontjából kiemelkedő jelentőségű, ezért időpontját és témáját az Önkormányzat honlapján és a Városházi Híradóban is közzéteszi. Egyebek mellett a környezetvédelmi hatóság az alábbi témákban tartott közmeghallgatást: M0 autópályát bővítése, 30a és 40a vasútvonal korszerűsítése.

Budafok-Tétény Budapest XXII. kerület Önkormányzat képviselő-testülete 30/2009. (XI. 24.) Ör. számú rendeletével megalapította a Környezetvédelemért Díjat, amelynek helyébe a 13/2016. (V.31.) Ör. számú rendelet értelmében a Gráf Antal-díj lépett. A díj azon természetes vagy jogi személyek, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező társaságok részére adományozható, akik a kerület környezeti-természeti állapotának megőrzése, védelme, javítása, rehabilitációja érdekében olyan folyamatos vagy egyszeri tevékenységet végeztek, amellyel maradandó, példaértékű vagy kimagasló eredményt értek el. A díj egy személy részére adományozható. A díj odaítéléséről a Környezet- és Közrendvédelmi Bizottság javaslata alapján a képviselő-testület dönt.

Az Önkormányzat a 12/2013.(IV.22.) önkormányzati rendelettel létrehozott **Környezetvédelmi Alap** révén segíti a környezeti tudatformálást, szemléletváltást az iskolák, óvodák, szociális intézmények, civil szervezetek és egyházak környezetvédelmi, természetvédelmi programjainak támogatásával, az alábbi kategóriákban:

- Környezetvédelmi versenyek
- Iskolakertek létesítése, fenntartása
- Zöldfelület-fenntartás
- Környezetvédelmi, természetvédelmi rendezvények, tematikus napok

- Környezetvédelmi, természetvédelmi kirándulás
- Környezeti nevelési munkát, környezetvédelmi, természetvédelmi tevékenység megvalósítását segítő kis értékű eszközfejlesztés
-

A program időszaka alatt az alábbiak szerint alakult a Környezetvédelmi Alap támogatása:

Év	Benyújtott pályázat	Támogatott pályázat	Támogatott összeg
2012	64	46	1.000.000,- Ft
2013	21	20	1.500.000,- Ft
2014	16	16	1.374.090,- Ft
2015	27	27	2.646.655,- Ft
2016	33	26	3.000.000,- Ft
2017	22	22	2.572.200,- Ft

III. Célkitűzés: Környezettudatosság közvetítése az oktatásban, nevelésben, továbbképzésben

Az iskolák átszervezése miatt a Kerületi Környezeti Nevelési Program kidolgozása a jövő feladata. Az Önkormányzattól független oktatási rendszerben környezeti nevelési munkaközösség működik. Ugyanakkor 2014 tavaszán elindult a Tétényi-fennsíkra adaptált komplex környezeti nevelési projekt előkészítése, amely 2018-ban fejeződik be. Ennek keretében 2017-ben az Önkormányzat támogatásával és koordinálásával lezajlott az elméleti és gyakorlati pedagógus továbbképzés, melyet 5 iskola és az óvodák képviselőiben 55 pedagógus végzett el. A Természetfűrkészlet a Tétényi-fennsíkon című kiadványok szerkesztője a továbbképzés tapasztalatai alapján, figyelembe véve a tanösvény felújításával párhuzamosan megvalósult tanösvény-hosszabbítást, átdolgozta a munkafüzetet és a segédleteket, megkezdődött az átdolgozott kiadványok nyomdai előkészítése.

A környezeti nevelés sok helyen kapcsolódik az egészségneveléshez, amit az Önkormányzat sport célú pályázat kiírásával is támogat, továbbá az egyre több résztvevőt vonzó Futafok tömegrendezvény szervezésével népszerűsít. Ehhez az összefüggéshez tartozik, hogy a Leányka Tagóvodában 2013. szeptemberében használatba vették az elkészült Ovi-Foci pályát, amelyen – továbbképzett óvodapedagógusok vezetésével – a foglalkozások azóta is folyamatosak. A Képviselő-testület döntése értelmében tovább folytatódik az „Ovi-Foci, Ovi-Sport Program” az Egyesített Óvodában.

Az önkormányzati dolgozók környezetvédelmi feladatok segítségét szolgáló konferenciákon, rendezvényeken vehettek részt, illetve a munkatársak kötelező továbbképzéseken fejlesztették a fenntarthatósággal és környezetvédelemmel kapcsolatos ismereteiket.

Az önkormányzati fenntartású intézmények támogatása az intézményekhez kapcsolódó civil szervezeteken keresztül a Környezetvédelmi Alapból pályázati úton valósult meg (lásd: fentebb).

IV. Célkitűzés: A kerületben működő gazdasági társaságok környezettudatos tevékenységének támogatása

A gazdasági szervezetek és az Önkormányzat környezetvédelmi célú együttműködésének formáját a jövőben kell kidolgozni, amelynek során a stratégiai partnerekre lehet támaszkodni.

2. Környezetegészség és életmód Akcióprogram

Az Akcióprogram átfogó célja, mind a helyi környezeti, mind az életmódbeli változtatások erősítése az ember környezetével harmonikus viszonyának kialakítása érdekében.

I. Célkitűzés: Kültéri szabadidős tevékenységek lehetőségeinek fejlesztése

A túraútvonalak, tanösvények, zárandok utak tervezése területén az alábbi előrelépés történt:

- **2014-2017:** A Tétényi-fennsík komplex környezeti nevelési projektje hozzájárul a résztvevő pedagógusok és gyermekek körében az ember és természet harmonikus viszonyát megalapozó életmód népszerűsítéséhez, a tanösvény magasabb szintű működtetéséhez, a kültéri szabadidős tevékenységi kör bővítéséhez. Az Önkormányzat közreműködött a Tétényi-fennsík tanösvényének korszerűsítésében és egyik kezdeményezője volt a Kamaraerdei tanösvénnyel történő összeköttetésnek.

A zárandokút nyomvonalának fejlesztése, a kapcsolódó feladatok sokoldalú támogatása a kültéri szabadidős tevékenységeken belül a környezetkímélő, szelíd turizmus meghonosodását segíti.

- **2015:** A TÉR_KÖZ pályázat keretében megvalósult Stáció projekt kivitelezési munkái 2015 szeptemberében sikeresen lezárultak. Ez a fejlesztés érintette a Magyar Zárandokút projektet is. Kültéri szabadidős tevékenységek feltételeinek fejlesztése kiemelt feladata az Akcióprogramnak, melynek során játszóterek felújítása, illetve sportpályák felújítása, műfüves pályák létesítése történt.

- **2012-2014:** Három sportpálya felújítására került sor közterületen, továbbá a Kempelen Farkas Gimnáziumban, a Budafok-Tétényi Baross Gábor Általános Iskolában és a Budapest XXII. kerületi Bartók Béla Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskolában a sportpálya felújítása, a Herman Ottó Általános és Gábor Általános Iskolában a sportudvar felújítása. Elindult az ovi-foci program is. Elkészült a Pannónia és Mező utcák által határolt játszótér és sportpályák felújítása, valamint a Leányka és Tűzliliom-Rákóczi játszótér melletti fitnesspark.

- **2015:** Az Önkormányzat az Országos Pályaépítési Program keretében sikeresen pályázott a tulajdonában lévő Jókai Mór utca 37. szám alatti Pokorny sporttelepen két műfüves pálya építésére. A Településfejlesztési Konceptióval és a Főváros Duna parti fejlesztési irányával összhangban az Önkormányzat 2015 szeptemberében a Hajó utcában lévő 7 db üresen álló parti telket vont be a látvány-csapatsportok adókedvezményével megvalósuló sportcélú fejlesztésre jelölt ingatlanjai közé.

A Bartók Béla lakótelepen megépült a 340 fm hosszú, 1,5m széles, rekortán burkolatú futókör és hozzá a 15 db napelemes közvilágítás.

Az Arany János utcai lakótelepi játszótér, valamint a Bartók Béla lakótelep sportpálya mellett 4-4 db fitnesseszköz kihelyezése történt, öntött gumiburkolattal. A sporteszközök közül helyszínenként 1-1 db-ot a mozgáskorlátozottak tudnak igénybe venni.

- **2016:** Az új Kerületi Építési Szabályzat készítése során a sportcélú fejlesztéseket lehetővé tevő szabályozások szerepeltetése tervezett. A sportcélú fejlesztéssel is érintett Duna-parti építési szabályzat (DÉSZ III. ütem) elkészítése és jóváhagyása a 28/2016. (XI.15.) önkormányzati rendelettel megtörtént. A tervezés a Fővárosi Önkormányzattal együttműködve, annak költségviselésével valósult meg.

A fentebb említett, sikeres pályázat eredményeképpen az Magyar Labdarúgó Szövetség támogatásával megépült egy 20x40 méter alapterületű és egy 98x55 méteres alapterületű műfüves pálya a Budatétény SE használatában lévő, önkormányzati tulajdonú sporttelepen.

A Hugonnai Vilma Általános Iskolában a sportpálya kijavítása megtörtént, további sporteszközzel, padokkal újul meg a terület.

Új, biztonságos grundkapuk kerültek a Tűzliliom utcai és Demjén István utcai sportpályákra.

- **2017:** A Pokorny sporttelepen folytatódott a műfüves nagypálya, valamint a kispálya felújítása a sporttelepen további kisebb-nagyobb felújítások történtek: labdafogó hálók kerültek fel, locsolórendszer kiépítése valósult meg, mini pálya palánk, labdafogó építése, kerítés-, korlátfelújítások készültek. A BMTE pályára vonatkozóan új Kerületi Építési Szabályzat készült, amelyet a Képviselő-testület a 2/2017. (II.06.) önkormányzati rendelettel hagyott jóvá.

2017-ben elkészültek a Budafoki Duna-partra (Hajó utca) tervezett jégcsarnok engedélyezési tervei, az engedélyezési eljárás eredményeként az I. fokú Építési Hatóság az építési engedélyt megadta. Ugyanezen területre a jégcsarnok környezetrendezési terveinek készítése is folyamatban van, aminek megvalósítására TÉR_KÖZ pályázat keretében támogatást nyert az Önkormányzat.

A kültéri szabadidős tevékenységek új területe a közösségi kertek létesítése. Az Önkormányzat a Leányka utcai közösségi kert kezdeményezésének felkarolásával - az ingatlan és a szükséges infrastruktúra biztosításával – hozzájárult a környezettudatos gondolkodás és életmód népszerűsítéséhez, illetve a résztvevők közösséggé válásához. Ugyanezen elv alapján a Környezetvédelmi Alap is meghirdette az iskolai kertek kialakításának, fenntartásának támogatását.

A kültéri szabadidős tevékenységek lehetőségei a játszóterek korszerűsítése révén is bővültek.

- **2012-2014.** között: Játszóterek évi 10 MFt értékű felújítására került sor.
- **2015:** Közterületi játszóeszközök ütécscillapító burkolatának cseréje megtörtént, így a sokszínű, öntött gumiburkolat biztosítja a játszóeszközök biztonságos használatát.
- **2016:** Megtörtént a Rózsakert lakótelepen található játszótér komplett felújításának és a József Attila lakótelep és a Játék utca-Pécsi utcai lakótelep zöldfelületi rekonstrukciójának előkészítése.

Nagyobb mennyiségben készültek el a játszótéri tájékoztató táblák, melyeket folyamatosan helyeznek ki a közterületekre. A játszóterek gondnoki felügyeletét 10 játszótéren látják el erre megbízott személyek. A közterületi és intézményi játszóeszközök kapcsán felmerült hibák javítására a szerződést megkötötték. Mind intézményekben, mind közterületen a játszótéri homokozók homokcseréjét elvégeztette az Önkormányzat.

A közterületi és intézményi játszóeszközök ütécscillapító burkolatának cseréje folytatódott 2016. évben is.

A nagy kihasználtságra való tekintettel új játszóeszközöket telepítettek a Hír utcai játszótérre. Műfüves burkolatot kapott a Péter Pál utcai játszótér.

A Leányka utcai „szánkózódomb” kerítése megújult, valamint új műfüves kispálya létesült a játszótér területén.

- **2017:** Több újabb játszó További közterületi és intézményi játszóeszközök ütécscillapító burkolat cseréje is megtörtént. A nagy kihasználtságra való tekintettel új játszóeszközök kerültek telepítésre a Leányka utcai Dombos játszótérre.

A Komáromi úti játszótér fejlesztése során bővítették a játszóteret és eszközállományát, a meglévő és használható játszóeszközök megtartása mellett. Új, lábazatos kerítésrendszer veszi körbe a játszóteret, kiépült egy kisebb, végtelenített motoros pálya a gyermekek számára. A területre jellemző fenyves környezetre utaló tematikát kapott a játszótér: a játszóeszközök alatti ütécscillapító burkolata toboz mintájú. Az új parki bútorok mellett új pingpong asztal is helyet kapott.

A Rózsakert lakótelepre tervezett új játszótér korszerű játszóeszközöket és sétányrendszert, parkot biztosít a közönség számára. A beruházás során kerítéssel körbe vett terület alakult ki, mely a gyermekek biztonsága és a terület fenntartás miatt is elengedhetetlen. Az északi területen található a kicsiknek szánt rész árnyékot adó fákkal, kis játszóeszközökkel, elkülönítve a nagyobb gyerekektől. A déli területen a nagyoknak szánt funkció található. A játszóeszközök alatt kialakuló modern, tematikus esésvédő öntött gumiburkolat teszi még játékosabbá a környezetet. A kerítés

külső oldalán vezető gyalogos sétány a területen átközlekedőket segíti, szétválasztva a játszótér belső zavartalan világát az átmenő gyalogos forgalomtól.

Bővítésre került az Arany János lakótelepi játszótér játszóeszköz állománya, új játszóteret építettek a Húség utcában.

II. Célkitűzés: A lakosságot érő környezetegészségügyi kockázatok csökkentése

- **2012-2014:** 2012-ben 63, 2013-ban 21 alkalommal rendelt el a hatóság kényszerkaszáltatást.
- **2015:** Ebben az évben a parlagfű és egyéb károsítók elleni védekezés nyomán induló növényvédelmi eljárásokban – az előző évhez hasonlóan - az autópálya építés céljára kisajátított állami tulajdonban lévő ingatlanok esetében a vagyonkezelők, illetve tulajdonosi jogokat gyakorló szervezetek kilétének megállapítása okozott nehézséget, amelynek nyomán több esetben éltek a kötelezettek fellebbezéssel. Jellemző probléma, hogy az állami területek kezelőire vonatkozó ingatlan-nyilvántartás továbbra sem naprakész. 2015-ben parlagfű fertőzöttség okán összesen 6 esetben került sor közérdekű védekezés elrendelésére. A közösségellenes magatartások elkövetésének ügyében 29 esetben kötelezte az Önkormányzat az ügyfeleket a jogszerű állapot helyreállítására, amelyek leggyakrabban az ingatlanok előtti közterület gyommentesítésére irányultak.

- **2016:** Parlagfű-fertőzöttség okán összesen 11 esetben rendelt el közérdekű védekezést az Önkormányzat, amelyből két alkalommal végzett az Önkormányzat által megbízott vállalkozó kaszási munkálatokat.

A közösségellenes magatartások elkövetésének ügyében 23 esetben kötelezte az Önkormányzat az ügyfeleket a jogszerű állapot helyreállítására, amelyek leggyakrabban az ingatlanok előtti közterület gyommentesítésére irányultak.

- **2017:** Parlagfű fertőzöttség miatt 15 esetben járt el az Önkormányzat, és 1 esetben rendelt el kényszerkaszáltatást. Közösségellenes magatartások elkövetése tekintetében hulladék elhelyezés miatt 24, zaj miatt pedig 3 esetben járt el.

A lakosságot érő környezet-egészségügyi kockázatok csökkentése érdekében az allergén növények elleni védelem több szervezeti egység és a lakosság együttműködésével történik, melyhez a szükséges tájékoztatást, információkat a hírközlő csatornáin keresztül az Önkormányzat közzétette. Az összehangolt tevékenység elemei:

- szervezett figyelőhálózat működtetése,
- többcsatornás bejelentési lehetőség (mobil, e-mail, telefon, stb),
- kényszerkaszáltatás gyakorlatának kimunkálása, következetes alkalmazása,
- önkormányzati fenntartású utak, játszóterek, beépítetlen területek kaszálása,
- a fertőzöttségi időszak kezdetén a médiumokon keresztüli tájékoztatás (hatások, jogkövetkezmények).

A szabálytalan fűtési módok környezet-egészségügyi kockázatainak ismertetése fűtési szezonban az Önkormányzat honlapján a „Fűts okosan” kampány keretében gyakori időközönként történik (<http://www.futsokosankampany.hu/koszonto#tartalom>), fűtési szezonon kívül pedig a honlap környezetvédelmi oldalán érhető el.

3. Környezeti elemek védelme Akcióprogram

A Környezeti elemek védelme Akcióprogram legfőbb célja a föld, víz, és a levegő állapotának javítása, az éghajlatváltozás okozta szélsőséges időjárás hatásainak mérsékelése.

I. Célkitűzés: A kerületi levegőtisztaság-védelem átfogó intézkedései

Budafok – Tétény Budapest XXII. kerület városrendezési és építési szabályzatáról szóló új rendelet (továbbiakban: KÉSZ) készítése során a 12/2010. (VI. 30.) ÖR. rendelet levegőtisztaság-védelmi előírásai tovább szigorodtak. A KÉSZ meghatározza az egyes lakó és intézményi keretövezetben engedélyezhető tevékenységeket, a levegőtisztaság-védelmi szempontból védett objektumoktól, lakásoktól az új pincszellőzők távolságát, illetve nem engedélyezi e létesítmények telkével határos gazdasági területen új, telephelyengedély-köteles tevékenységek céljára szolgáló épület elhelyezését, továbbá előírja a zárt technológiák alkalmazásának kötelezettségét. Meghatározza a levegőtisztaság-védelmi szempontból védett objektumokat és kijelöli a veszélyes üzemek védőtávolságát, a levegőtisztaság-védelmi objektumok melletti telepengedélyezés feltételeit, előírja, hogy óvoda térszintje alatti ingatlanon, a levegő védelmével kapcsolatos előírások figyelembevételével, helyi emisszióval nem járó hőellátó rendszereket kell alkalmazni.

Az Önkormányzat nem rendelkezik azokkal az információkkal, amelyek alapján összeadódó, vagy kölcsönhatást figyelembevevő megbízható hatásterületi becsléseket végezteshetne. Az emissziós, immissziós és egyéb kibocsátói adatok megismerhetők az Önkormányzat honlapján keresztül is elérhető Országos Környezetvédelmi Információs Központ, valamint az Országos Légszennyezettségi Mérés-hálózat honlapjáról. Az esetleges szmogriadóval kapcsolatos információk megjelennek az Önkormányzat honlapján, melynek során a Főváros által kiadott tájékoztatásokat teszi közzé, amely szmog mértékétől függő előírásokat, ajánlásokat tartalmaz. II. Célkitűzés: Légszennyező emissziók csökkentése

Levegőtisztaság-védelmi ügyekben sem az önkormányzatnak, sem a jegyzőnek nincs intézkedési jogköre, a panaszokat csak továbbítani tudja a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság felé.

- **2014-ben** élesztőszag miatti lakossági tiltakozás hatására a környezetvédelmi hatóság vizsgálatokat végzett. A bűz megszüntetése érdekében kötelezéseket írt elő a Lesaffre Kft. számára, ami ellen a cég fellebbezést nyújtott be. A másodfokú hatóság helyben hagyta az elsőfokú hatóság döntését, azonban a Kft. bírósághoz fordult, és egyúttal kérte a végrehajtás felfüggesztését. A közigazgatási bíróság hatályon kívül helyezte a másodfok határozatát az elsőfokú határozatra kiterjedően, és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte.

Nagyobb építkezések környékén előfordultak por miatti bejelentések is, amelyeket az önkormányzati környezetvédelmi hatóság továbbított a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság felé.

A megszokott égetési időszak kezdetén az Önkormányzat hírcsatornáin keresztül tájékoztatja a lakosságot a kerti, mezőgazdasági hulladék szakszerű kezeléséről, illetve tilalmakról. Fűtési időnyben az Önkormányzat honlapjának kezdő oldalán rendszeresen megjelenik a „Fűts okosan” kampány honlapja, mely hangsúlyozottan ismerteti a hulladékok égetésének egészségügyi következményeit. A honlap környezetvédelmi oldalán egész évben elérhetők a szakszerű kezelésre vonatkozó hulladékgazdálkodási tanácsok, a kerti hulladékok szakszerű kezelésére vonatkozó információk.

- **2012-2014:** Az égetési tilalom ellenőrzése egész évben folyamatos, 94 esetben történt intézkedés.

2015-ben 5 esetben, 2016-ban 6 esetben, míg 2017-ben pedig 8 esetben érkezett bejelentés jellemzően kerti hulladék égetése miatt, a bejelentéseket az önkormányzati környezetvédelmi hatóság továbbította a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság felé.

- **2014-2017:** A fővárosi szmogriadó rendelet értelmében egész évben tilos avart és kerti hulladékot égetni. Az égetési tilalom ellenőrzése folyamatos, mely megsértésével kapcsolatban a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 230. § - a szerint jár el az Önkormányzat. „Aki szmogriadó elrendelése esetén vagy annak megelőzése érdekében bevezetett, a mozgó légszennyező forrás használatára vonatkozó forgalomkorlátozásokat vagy intézkedéseket megsérti, szabálysértést követ el.” A Szabs. tv. fenti paragrafusa nem hatalmazza fel a közterület felügyeletet bírság kiszabására. A Közterület-felügyeleti Csoport 2018.01.01-től tetten ért személlyel, vagy személyekkel szemben eljárást kezdeményez Budapest Főváros Kormányhivatala XXII. kerületi hivatalánál.

III. Célkitűzés: Közlekedési eredetű légszennyezések csökkentése

Közlekedési eredetű légszennyezés csökkentésére vonatkozó intézkedéseket a Közlekedésfejlesztési Akcióprogram beszámolója tartalmazza az alábbi témák tárgyalásánál:

- Tömegközlekedés feltételeinek további javítása és népszerűsítése
- Nem motorizált közlekedési módok fejlesztése és népszerűsítése
- A kerület belső részeinek mentesítése az átmenő forgalomtól
- Az elkerülhetetlen forgalom okozta környezeti terhelések enyhítése
- A torlódást okozó közlekedési csomópontok átalakítása

Az utak forgalmából eredő porszennyezés csökkentése több akcióprogram keretében valósult meg:

- Burkolatlan utak burkolásának folytatása - Részletesen lásd 4. Közlekedésfejlesztési Akcióprogramban
- Fasor rekonstrukciók, fasortelepítések, fásítások - Részletesen lásd 7. Természeti környezet és zöldfelület Akcióprogramban
- Utak, járdák tisztítása, pormentesítése - Részletesen lásd 8. Hulladékgazdálkodás és köztisztaság Akcióprogramban

IV. Célkitűzés: Burkolatlan, illetve növényzettel nem borított területek, valamint építési munkálatok porszennyezésének csökkentése

A legnagyobb porszennyezést a kerületben az évek óta folyó nagy infrastrukturális beruházások okozzák. Az Önkormányzat a porszennyezés mérséklése érdekében szoros kapcsolatban állt a beruházóval, kivitelezőkkel, és szükség esetén a környezetvédelmi hatóság intézkedését kérte. A kritikus időszakokban a Közterület-felügyeleti Csoport kiemelt feladata volt a megelőző intézkedések végrehajtásának ellenőrzése.

Egy-egy nagyobb beruházás alkalmával folyamatosan tartja az Önkormányzat a kapcsolatot az érintett lakossággal, a kivitelezővel és a beruházóval, és szükség esetén a hatáskörrel rendelkező környezetvédelmi hatósághoz fordul. A közterületfelügyelők egy-egy nagyobb beruházás, vagy a panaszok számának növekedésekor gyakoribb ellenőrzést végeznek a bejelentett helyszínen.

- **2015:** A kerületi kezelésű földutak karbantartása folyamatosan történt, a javítási munkák során a szükséges profiligazításra, zúzottkő beszállításra, illetve kátyúzásra 17.500 m²-en, földutak pormentesítésére 17.000 m²-en került sor.
- **2016:** A kerületi kezelésű földutak karbantartása folyamatosan történt, a javítási munkák során a szükséges profiligazításra, zúzottkő beszállításra, illetve kátyúzásra 24.700 m²-en, földutak pormentesítésére 28.500 m²-en került sor.
- **2017:** A kerületi kezelésű földutak karbantartása folyamatosan történt, a javítási munkák során a szükséges profiligazításra, zúzottkő beszállításra, illetve kátyúzásra 16.460 m²-en, földutak pormentesítésére 13.460 m²-en került sor.

V. Célkitűzés: Felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira

Az éghajlatváltozás okozta szélsőséges időjárási helyzetek hatásának csillapítására, megelőzésére vonatkozó önkormányzati intézkedések köre az Akcióprogramban meghatározottaknál szélesebb volt.

A városfejlesztés és üzemeltetés eszközei

Az éghajlat módosításáért felelős kibocsátások csökkentése:

- energiatakarékos és napelemes közvilágítás,
- energiatakarékos lámpatestek, elektromos berendezések alkalmazása az önkormányzati intézményekben,
- a papírhasználat csökkentése, papírmentes iroda megvalósítása,
- szelektív hulladékgyűjtés.

A belső tér hőmérséklet csökkenésével együtt járó kibocsátás csökkentés:

- önkormányzati intézmények utólagos hőszigetelése, nyílászárók, kazánok cseréje,
- utólagos hőszigetelésre támogatás biztosítása.

A városi klíma csökkentése:

- burkolt felületek zöldfelületekké alakítása
- parkolók utólagos fásítása
- közterületi vízfelületek növelése, közparkokban a vízvételi helyek számának növelése, működőképességük folyamatos biztosítása,
- fátelépítés ellátatlan területeken,
- zöldfelület intenzitásának növelése (többszintes növényállomány, nagy lombkoronát nevelő fajok alkalmazása) játszótereken.

A csapadékvíz helyben tartása:

- a csapadékvíz talajba szivárgását lehetővé tevő vízáteresztő felületek, burkolatok kialakítása, gyephezágos szivárgó padkák tervezése, építése és fenntartása.

Városrendezési eszközök

A városi klíma csökkentése:

- zöldfelületi minimum szabályozása
- a közterületek, telkek zöldfelületként fenntartandó részének kijelölése,
- beültetési kötelezettségű területek kijelölése,
- tetőkertek kialakításának szabályozása,
- a zöldfelület intenzitásának szabályozása intézményi és gazdasági területen,
- fasor telepítési kötelezettség szabályozása,
- csapadékvíz helyben tartásának előírása.

VI. Célkitűzés: A talajok, és a felszín alatti vizek védelme

A célkitűzés alábbi témákban történő intézkedései a Hulladékgazdálkodási Akcióprogram keretében valósultak meg:

- Illegális hulladéklerakás megszüntetése
- Felhagyott hulladéklerakók felszámolása
- Keletkezett szennyvizek ártalommentes kezelése.

A potenciálisan elszennyezett talajú területekre vonatkozóan az új KÉSZ konkrét szabályokat állapított meg a talaj és felszín alatti vízvédelem érdekében. Ugyanakkor megjegyzendő, hogy az Önkormányzatnak a kitermelt talaj minőségének ellenőrzésére nincs jogi felhatalmazása.

VII. Célkitűzés: Kisvízfolyások megfelelő vízminőségének és ökológiai állapotának biztosítása

Elmaradt a Hosszúréti-patak vízrendezése, azonban a Fővárosi Közgyűlés – felismerve, hogy tovább lépés az ügyben csak akkor lehetséges, ha elkészül egy, a meglévő adatokra/dokumentációkra épülő beruházás előkészítő dokumentáció, illetve a patak által okozott vízkárokat kiértékelő kockázatcsökkentési terv – 557/2017 (05. 10.) határozatával 8 millió Ft fedezetet biztosított a feladat elvégzésére.

4. Közlekedésfejlesztési Akcióprogram

Az Akcióprogram célja a kerület elhelyezkedéséből és az ország fővároscentrikus közlekedési rendszeréből adódó nagy, és várhatóan egyre növekvő forgalom kedvezőtlen hatásainak enyhítése, a forgalom lehetőségek szerinti mérséklése. Az Akcióprogram egyaránt szolgálja a levegőtisztaság-védelmi, zaj- és rezgésvédelmi, valamint a klímavédelmi országos és helyi célkitűzések elérését.

I. Célkitűzés: Környezetközpontú közlekedésfejlesztés

A környezetközpontú közlekedésfejlesztés megalapozása sok szálon futó intézkedések révén történik. Stratégiaalkotás – figyelemmel arra, hogy az jelentős pénzforrásokat igényelne - nem készült, de a KÉSZ felülvizsgálatakor elkészültek a szakági alátámasztó dokumentumok.

Ezen dokumentumok azonosították a közlekedési és környezetvédelmi szempontból problémás útvonalakat, javaslatok is készültek a problémák feloldására. A prevenciót biztosító szabályok, szabályozási vonalak, elemek beépültek a KÉSZ-be, illetve a szabályozási tervbe.

Környezetbarát közlekedési módokkal, terhelést mérséklő közúti útvonalakkal kapcsolatos lakossági tájékoztatás a tömegközlekedési hálózat fejlesztéséhez kapcsolódóan történt a honlapon és a Városházi Híradóban.

A tömegközlekedés feltételeinek javítása a közlekedési integráció, az intermodalitás lehetőségeinek fejlesztése, valamint a P+R, B+R parkolási lehetőségek fejlesztése révén történt.

A buszsávok alkalmazása, továbbá az M4 metró átadásához kapcsolódó új buszjáratok indítása, illetve az útvonalak, menetrendek átalakítása vonzóbbá tette a tömegközlekedési eszközök használatát és ezzel egyidejűleg több, eddig ellátatlan terület is bekapcsolódott a közösségi közlekedési hálózatba. Több buszjárat is a Balatoni út felől közelíti meg a metró, tehermentesítve ezzel a Nagytétényi út forgalmát. A változtatások a lakosság bevonásával történtek. A helyi igények figyelembe vételével 2016. évben több buszjárat útvonala is módosult, elősegítve ezzel az M4 metróvonal minél gyorsabb megközelíthetőségét. Az elmúlt években az Önkormányzat kezdeményezésére kisebb változások is történtek a helyi tömegközlekedésben. Ezek közül a legjelentősebb az 56-os villamos végállomásának Városház térre történő áthelyezése.

A közösségi közlekedés feltételeinek javításához hozzájárul a P+R és B+R parkolók létesítése:

- **2012-2014:** A 30a és 40a vasútvonal korszerűsítésekor összességében több parkoló létesül, mint amennyit a jogszabályok előírnak. A KÉSZ – a legutóbbi módosítás óta – előírja kerékpártárolók létesítésének kötelezettségét. Meghatározza továbbá a kialakításra vonatkozó követelményeket hat darab lakásnál több rendeltetési egységet tartalmazó társasház, kereskedelmi épület, nevelési, oktatási, felsőoktatási létesítmények esetében, valamint szabályozza a kerékpártárolás elhelyezésének elveit a közösségi közlekedési megállóknál.
- **2015:** Parkolási lehetőségek fejlesztése:
 - A Rizling utcában és az Erzsébet királyné utca Jókai Mór utcai csatlakozásánál részben új parkoló építése, részben a meglévő parkoló kapott új burkolatot egy kis bővítéssel együtt.
 - A Kastélypark utca Nagytétényi út felőli szakaszán is parkolóhelyek kialakítása történt.
 - A Hugonnai Vilma utcában tervezett parkolóépítésre a szerződést megkötötték, azonban a kivitelezést akadályozta a csatornaépítés, illetve az ahhoz tartozó régészeti feltárás.
- **2017:** Megkezdődött a 40a vasútvonal fejlesztése. A fejlesztés során újabb P+R parkolók épülnek a Budafok-Belváros, Hárosi és a Nagytétény-Diósd vasúti megállók előtt.

A megállóhelyek tisztántartásával, a szolgáltatások vonzóvá tétele érdekében a közterület felügyelet jelzi a BKK, illetve a BKV felé a tapasztalt hiányosságokat, kéri azok megszüntetését. Évente 10-15 esetben történik intézkedés a megállóhelyekkel kapcsolatban.

A nem motorizált közlekedésfejlesztés keretében kerékpárút kialakítására került sor a Duna utcai és Növény utcai aluljáró átépítésekor, illetve építésekor. A régóta tervezett Duna-parti kerékpárút létesítése engedélyezési problémák miatt nem kezdődhetett meg. Ugyanakkor az EuroVelo 6 kerékpárutat a Kormány a 1364/2011. (XI. 8.) Korm. határozat szerint kiemelt állami fejlesztésnek tekinti. Kormányzati szinten elkezdődött az EuroVelo kerékpárút programkészítése, ami reményt nyújt a kerékpárút jövőbeli megvalósítására.

- **2012-2014:** A járdahálózat fejlesztése a költségvetés függvényében folytatódott, az elmúlt két évben 870 m hosszú járda épült.
- **2015:** Térköves járdafelújítási munkát 2015-ben közel 3500 m² felületen végeztetett az Önkormányzat, az alábbi területeken:
 - a Katona utca útépítés és térkő burkolatú járdaépítés,
 - a Legyező utca út és járda építés,
 - a Csap utca Komló utca és Ungvári utca közötti szakaszán a szilárd burkolatú út kiépítése és egyoldali térkő járda átépítése,
 - a Gyufa utcában szilárd burkolatú út, egyoldali térkő burkolatú járdával,
 - a Szent Gellért utca - Stáció utca Kálváriahegy utca - Zerge utca közötti szakaszán a nagykockakő burkolat és a meglévő járda térkővel történő átépítése,
 - a Pohár utca Kakukkfű utca és Hajómalom utca közötti szakaszán elkészült az új járda,
 - a Klauzál Gábor utca Nyél utca és Budai Nagy Antal utca közötti szakaszán új térkőburkolatú járda.
- **2016:** Térköves járdafelújítási munkát közel 2462 m² felületen végeztetett az Önkormányzat. Az aszfaltburkolatú járdák javítása öntött aszfalttal közel 1.100 m²-en, a hagyományos lapjárdás és térkő burkolattal ellátott járdák úgynevezett kisjavítási munkálatai közel 300 m²-en valósultak meg:
 - A Görög utcában teljes szakaszon az egyik oldalon, a Kehely utcában szintén egyik oldalon a Gerinc és az Anna utca között átépítették a járdát is. A Kiránduló utca és Tordai út egy szakaszán, valamint a Lókos utcában (Tátra u.-Zagyva u. között) térkő burkolatú járdát építetett az Önkormányzat.
 - A Hugonnai Vilma utcában, valamint az Anna utca környezetében és a Dózsa György úton (a III. utca környezetében) új parkolóhelyeket alakított ki az Önkormányzat.
 - A Hollandi utcában az egyik oldali járdát átépítették térkő burkolattal.
 - A Csipkebogyó utca Vihar utca és Tompa utca közötti szakaszán, valamint a Hant utca egy szakaszán új térkő burkolatú járdát építettek. A Csuszka utca és Hittérítő út közötti közterületen, valamint a XIV. utca és a XV. utca közötti közterületen új, térkő burkolatú gyalogutat építettek ki.
 - A Kanyargó utca I. ütemének kiépítésére a szerződés megkötésre került, a kivitelezés az útépítés előtt szükséges gázvezeték kiváltást követően kezdődhet meg.
 - Az útépítéssel egyidőben a Gerinc utcában, a Csányi utcában és a Fenyőmadár utcában egyoldali, a Hollandi utcában mindkét oldali járdát átépítik térkő burkolattal.
 - Az elmúlt évekhez hasonlóan 2016-ban is biztosított az Önkormányzat anyagot a lakók által vállalt járdaépítésekhez, melynek keretében 2016. évben 11 címre szállított ki térkővet vagy járdalapot, melyből 330 m² járda épült.
- **2017:** Térköves járda felújítási munkát közel 2474 m² felületen végeztetett az Önkormányzat. Járdaburkolatok javítását – öntött aszfalttal és térkővel - közel 1300 m²-en, a hagyományos lapjárdás burkolattal ellátott járdák kisjavítási munkálatai közel 350 m²-en valósultak meg:

- A Szigetvári utca mindkét szakaszán, illetve a Fáy Ferenc utcában egyoldali térkő burkolatú járdát is építettek. A Pécsi utcában szintén épült egyoldali járda, valamint közvilágítás is létesült csapadék csatornával, a környező zöldfelület rendezésével, fásítással.
- A Háros utca, Nap utca és Római utca, valamint Huszár utca és Beregszászi utca közötti szakaszán a páros oldalon, valamint a Jókai Mór utca, Művelődés utca és Kistétényi utca közötti szakaszán a páros oldalon megépítették a térkő burkolatú járdát.
- Az elmúlt évekhez hasonlóan 2017-ben is biztosított anyagot az Önkormányzat a lakók által vállalt járdaépítésekhez, melynek keretében 2017. évben 118 címre szállított ki térkövet vagy járdalapot, melyből 600 m² járda épült.

A kerületben 4 helyszínen (Háros u.-Húség u; Háros u.- Liszt F. u; Dózsa György út - III. u.; Bartók Béla út - Barackos út) tervezi az Önkormányzat gyalogátkelőhelyek kiépítését. Mindegyik helyszínen szükséges a közvilágítás fejlesztése, így azt is meg kellett tervezni. Emiatt a gyalogátkelőhelyek létesítése 2018-ban valósul meg.

A gyalogos aluljárók körülményeinek javítása a 30a vasútvonal korszerűsítéséhez kapcsolódóan zajlott, a Duna utcai és a Kastélypark utcai aluljárók felújítása történt. Továbbá új aluljáró is létesült a Növény utcánál. Megtörtént a Vágóhid utca 6-os út alatti aluljáróban a közvilágítási hálózatfejlesztés. A 40a vasútvonal korszerűsítéséhez kapcsolódóan gyalogos aluljárók korszerűsítése várható.

A kerület belső részeinek az átmenő forgalomtól történő mentesítése keretében az át-, behajtási feltételek nehezítése érdekében az Önkormányzat forgalom-szabályozási intézkedéseket nem kezdeményezett, mert a kis teherbírású utak forgalmának növekedését el kívánja kerülni.

A harántirányú közlekedési elemek fejlesztése érdekében létrejött a Növény utcai csomópont, a Duna utcai aluljárót két sávossá bővítették. A BKK Zrt. körforgalom kialakítását tervezi a Balatoni úton a Kőérberki - Háros, valamint a Tanító utcánál. Az építési engedély már rendelkezésre áll, jelenleg a területszerzéssel kapcsolatos feladatokat végzik.

- **2012-2014:** Folytatódott a burkolatlan utak burkolása, az elmúlt két évben 2 km új szilárdburkolatú út épült és 1,1 km útfelújítás történt. Forgalm szabályozási intézkedések és betartásának ellenőrzése, szankcionálása 4 alkalommal (XI. utca, Liliom utca, Magdolna utca, Ady villamos megálló) volt.
- **2015-ben** befejeződött út és járdaépítések:
 - Hittérítő köz - Jogar utca - Súlyom forduló szilárd burkolattal való ellátása (részben szennyvízcsatorna kiépítésével).
 - a Katona utca útépítés és térkő burkolatú járdaépítés,
 - a Legyező utca út és járdaépítés,
 - a Csap utca Komló utca és Ungvári utca közötti szakaszán a szilárd burkolatú út kiépítése és egyoldali térkő járda átépítése,
 - valamint a Gyöngyszem utcából nyíló kis útszakasz kiépítése
 - a Karácsony utca Hollandi utca és Gádor utca közötti szakaszán a szilárd burkolatú út,
 - a Gyufa utcában szilárd burkolatú út, egyoldali térkő burkolatú járdával.
- **2016:** 27 helyszínen épült szilárd burkolatú út és járda, valamint 5 körzetben alakítottak ki forgalomcsillapított övezetet. A biztonságos gyalogosközlekedés érdekében a Gádor és Rózsakert utcákban gyalogátkelőhelyek létesültek.

Főbb helyszínek:

- 2016-ban a Görög utca, a Kehely utca, valamint a Babarózsa köz szilárd burkolatot kapott.
- elkészült a Tegzes közben, a Sáv utcában és a Hollandi utca Gyufa és Karácsony utca közötti szakaszán a szilárd burkolatú út.

- a Gerinc utca Magyar utca és Hasadék utca közötti szakaszán, a Lomnici utca zsákutca szakaszán, a Csányi utcában, valamint a Hollandi utca Karácsony és Túróczi utca közötti szakaszán, valamint a Fenyőmadár utcában a szilárd burkolat kiépítése folyamatban van.
- **2017:** Az év első félévében elkészült a Pécsi utcában (Városház tér P+R parkoló - Tűzoltó utca), a Kanyargó utcában (Selmeci u.-tól mintegy 80 fm-en), a Vidám utcában (Gyula vezér út -parkoló között), a Pezsgő utcában, a Szigetvári utcában (Arató u. - Franciska és Pincemester u. - Lőcsi u. között), valamint a Fáy Ferenc utcában (Sport u. - Barka u. között) a szilárd burkolatú út.

Rossz állapotú utak felújítása és karbantartási munkálatok az alábbi helyeken történtek:

- **2013-ban:**
 - Dézsmaház utca (Jókai utca-Vilmos utca)
 - Völgy utca
 - Hasadék utca (Ady út –Jegenye utca)
 - Géza utca
 - Vihar utca (Anna utca-Kanyargó utca)
- **2014-ben:**
 - Kisfaludy utca
 - Gerinc utca (Cserjés utca-Görgény utca)
 - Víg utca - Debrő utca
 - Művelődés út. (Köszeg utca-Park utca)
 - Park utca. (Művelődés út.- Nagytétényi út)
 - Kötélgyártó utca
- **2015-ben** a meglévő szilárd burkolatú utak felújítására több helyen került sor:
 - a Szentendrei utca – Kas utca és az az Ispiláng utca Klauzál G. utca. - XIII. u. közötti szakaszának felújítása,
 - a Szent Gellért utca - Stáció utca Kálváriahegy utca - Zerge utca közötti szakaszán a nagykokakő burkolat és a meglévő járda térkővel történő átépítése,
 - a Knoll József utca - Péter Pál utca útfelújítása a Kálváriahegy utca - Kova utca közötti szakaszon.
 - Az aszfalt burkolatú kerületi utak kátyúzását (hagyományos technológiával) közel 1500 m²-en, míg a nagykokakő burkolatú kerületi utak javítását közel 720 m²-en végeztette el az Önkormányzat. Aszfaltburkolatú járdák öntött aszfalttal történő felújítása közel 700 m²-en, a hagyományos lapjárdás és térkő burkolattal ellátott járdák úgynevezett kisjavítási munkálatai közel 550 m²-en valósultak meg.
- **2016-ban:** Az aszfalt burkolatú kerületi utak javítását (kátyúzását) közel 1200 m²-en, míg a nagykokakő burkolatú kerületi utak javítását közel 100 m²-en végeztette el az Önkormányzat. 2017. év első negyedév végére cca. 800 m² útjavítást irányzott elő, figyelembe véve a téli időjárási viszonyokat is:
 - a Temető utcában a nagykokakő burkolat aszfalt burkolattal történő átépítése megtörtént.
 - a IV. utca burkolatának pályaszerkezet-cserével történő átépítése megtörtént, a Katáng utca pedig kétoldali szegélyt és új aszfaltburkolatot kapott.
- **2017-ben:** Az aszfalt burkolatú kerületi utak javítását (kátyúzását) közel 1800 m²-en, míg a nagykokakő burkolatú kerületi utak javítását közel 150 m²-en végeztette el az Önkormányzat. 2017 év decemberére és 2018 januárra cca. 200 m² útjavítást irányzott elő, figyelembe véve a téli időjárási viszonyokat is.
 - A Csap utca (Sörház utca - Ungvári utca között), a Bocskai utca, valamint a Gyöngyszem utca útfelújítása elkészült.

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (továbbiakban Kkt.) a közterület felügyeletet felhatalmazta a közúti közlekedési szabályok közül a behajtási tilalomra, kötelező haladási irányra, a korlátozott övezetre (zónára) vonatkozó előírások megszegőivel szemben közigazgatási bírság kiszabására, illetve közigazgatási hatósági eljárás megindítására. 2012-2017. évben jelentősen emelkedett a szabálysértések, így a szankciók száma is. A felügyelet átszervezését követően 2015. évben - a megállás és várakozási tilalom megszegőivel szemben kellett szankciót alkalmazni. Az esetek száma: 1218 (2012-2017. évben).

A forgalomszabályozás tekintetében nagyobb változások a 2017. évben történtek, kiemelten a belváros területén. Elsősorban közúti közlekedést szabályozó útburkolati jelek felfestése, valamint a megállást és várakozást tiltó táblák kihelyezése történt a közúti közlekedés folyamatosságának javítása érdekében.

Új utak, útvonalak, vasút- és egyéb kötőpályás vonalak kialakításakor, meglévők felújításakor a környezeti terhelések minimalizálásának igénye az egyik legösszetettebb környezetvédelmi feladatot jelentette az Önkormányzat számára, hiszen párhuzamosan zajlottak kivitelezési munkálatok, felülvizsgálati, engedélyezési eljárások a kerületet érintő legnagyobb közlekedési infrastruktúrák esetében. A beruházások környezetvédelmi engedélyezési eljárásaiban a jegyzői hatáskör érdemleges lehetőséget nem biztosít a kerületi érdekek érvényesítésére, ezért ezen eljárásokban, ha szükséges, az Önkormányzat ügyféli jogosultsága révén vesz részt. Az érdekérvényesítés mindig lakossági együttműködéssel, támogatással folyik. Az elért eredményeket a Zajvédelmi Akcióprogram részletezi.

Torlódást okozó, balesetveszélyes közlekedési csomópontok átalakítása keretében megszűnt a Növény utcai szintbeli vasúti keresztezés a 30a vasútvonalán, új lendületet kapott a 7. számú főúti csomópontok kialakításával kapcsolatos egyeztetési folyamat. Az M0-s autópályát bővítésével is csökkent a torlódás és balesetveszély.

A körforgalmú, illetve jelzőlámpás csomópontok kialakítása kapcsán említendő, hogy a 7-es úton tervezett kettő körforgalom mellett a Mária Terézia utca átépítése során a Tóth József utca – Nagytétényi út kereszteződésben terveznek új körforgalom kialakítását.

A 40a vasútvonal átépítésével párhuzamosan a Nagytétényi úti sorompón átmenő forgalom csökkentése érdekében két körforgalom valósult meg a Növény utcánál (a 40a vasútvonal mindkét oldalán).

II. Célkitűzés: Vízi közlekedés fejlesztése

A vízi tömegközlekedés fejlesztése (ennek kapcsán együttműködések kialakítása, az önkormányzati prioritások érvényesítése, esetleges önkormányzati szerepvállalás) terén sajnos nem sikerült számottevő eredményeket elérni. A Budafok-Csepel közötti rév megindítására vonatkozó önkormányzati kezdeményezés a Csepeli oldalon lévő fogadóterület rendezetlensége miatt elakadt. A menetrendszerinti hajójáratok útvonalának bővítése, kerületi elérhetősége a koncepciók ellenére még a gyakorlatban nem tudott megvalósulni.

A kikötőfejlesztéshez (az egyes elképzelések között az önkormányzati érdekek, a környezet védelmének képviselője, önkormányzati szerepvállalás) kapcsolódóan tanulmányterv készült a kikötésre alkalmas partszakaszok feltérképezése érdekében. A tanulmány figyelembevételével a Duna-parti építési szabályzat készítése során szabályozási elemeket határoztak meg a kikötők létesítésére vonatkozóan.

A Duna hajózhatóvá tétele országos szintű feladat, az Önkormányzat feladata a helyi érdekek érvényesítése a megvalósítás során. A Duna, mint tömegközlekedési útvonal kihasználása akár hosszanti, akár keresztirányban csak más önkormányzatokkal együttműködésben történhet. Jelenleg folyik a megvalósítás lehetséges módjainak azonosítása, ami az együttműködési és megvalósítási szándékot a potenciális felek részéről erősíti. A BKK hajózás-fejlesztési koncepciójában Budafok szerepe rögzített. A teherhajózás fejlesztése vonatkozásában a DILK trimodális logisztikai központ tervezett kialakítása jelentős elem.

III. Célkitűzés: Parti területek elérhetőségének fejlesztése (meglévők fejlesztése, újak megteremtése)

A 30a vasútvonal korszerűsítéshez kapcsolódóan a Duna-part felé vezető aluljárók részben megújultak, a Duna utcai aluljáró kétsávos lett, a Növény utcai csomópont kialakításával, a szintbeli vasúti keresztezés megszüntetésével a parti területek könnyen elérhetők gyalogosoknak, kerékpárral és gépkocsival közlekedőknek is. A Pohár utcai gyalogos aluljáró jelenleg csak MÁV célokat szolgál, de alkalmas lesz távlatban a Duna-parti területek megközelítésére is.

Az új KÉSZ készítése során az Önkormányzat érvényesítette a Duna-partra vonatkozó városrendezési elveket. 2017 során együttműködés alakult ki a Fővárossal a Duna-parti Építési Szabályzat készítésekor. Folyamatos egyeztetések történtek a tulajdonosokkal, befektetőkkel, állami, fővárosi szervekkel, tervezőkkel.

A 40a vasútvonal fejlesztése során megállapodásban rögzített kapcsolati átkötések megvalósításának figyelemmel kísérése zajlik.

5. Zaj-, rezgésvédelmi Akcióprogram

Az akcióprogram célja a kerületben élők közérzetének javítása és életminőségének védelme érdekében a zaj- és rezgésterhelés csökkentése, vagy legalábbis növekedésének megállítása.

I. Célkitűzés: A kerületi zaj-, rezgésvédelem átfogó intézkedései

A Budafok – Tétény Budapest XXII. kerület városrendezési és építési szabályzatáról szóló 12/2010. (VI. 30.) ÖR. rendelet (továbbiakban: KÉSZ) zaj- és rezgésvédelmi előírásokat is tartalmaz. Meghatározza az egyes lakó és intézményi keretövezetben engedélyezhető tevékenységeket, a zaj- és rezgésvédelmi szempontból védett objektumoktól, lakásoktól az új pinceszellőzők távolságát, illetve nem engedélyezi a létesítmények telkével határos gazdasági területen új, telephelyengedély-köteles tevékenységek céljára szolgáló épület elhelyezését, továbbá előírja a zárt technológiák alkalmazásának kötelezettségét. Meghatározza a zaj- és rezgésvédelmi szempontból védett objektumokat és kijelöli a veszélyes üzemek védőtávolságát. Minden szabályozási terv ennek szellemében készül.

A zaj- és rezgésterhelés szempontjából kerületi forró pontoknak minősülő területek azonosítása kapcsán elmondható, hogy csak a kibocsátásokról van információja az Önkormányzatnak, terhelési adatokról nincs. Az Önkormányzat nem rendelkezik azokkal az információkkal, amelyek alapján összeadódó, vagy kölcsönhatást figyelembevevő megbízható hatásterületi becsléseket végezhető.

A terheléscsökkentési intézkedések a szabályozás révén valósulnak meg. Az Akcióprogram által későbbi időszakra meghatározott feladatokban azonban történt előrelépés. A KÉSZ felülvizsgálata, módosítása folytán zajvédelmi szempontok is érvényesülnek a zavaró hatású gazdasági tevékenységek egyes keretövezetekből való kizárása, a csak zárt technológiájú tevékenységek engedélyezése, továbbá a zajárnyékoló létesítmények helyének kijelölése, ezen műtárgyaknak a zajforrás telken belüli elhelyezésére vonatkozó előírásai révén.

Az átfogó intézkedések meghatározására Budapest második stratégiai zajtérképének ismeretében és a térkép alapján készülő fővárosi intézkedési terv alakítása révén elért eredmények figyelembevételével a későbbiekben lesz lehetőség.

Az első stratégiai zajtérkép és intézkedési terv a honlap környezetvédelmi felületéről elérhető: <http://budafokteteny.hu/ugyintezes/kornyezetvedelem.php?mid=151bde96d1f1c5>.

A kerületek közvetlen felhatalmazást kaptak jogszabályalkotásra, azonban a szabályozási lehetőségek igen korlátozottak, az Önkormányzat a közösségi magatartásra vonatkozó rendeletbe illesztette a zaj- és rezgésvédelem megszegésére vonatkozó helyi szabályokat.

Zajvédelmi szempontból a békés egymás mellett élést segítik a közösségi együttélés alapvető szabályairól és ezek elmulasztásának jogkövetkezményeiről szóló 11/2013. (IV.22.) önkormányzati rendelet magánszemélyek háztartási igényeit szolgáló – kertépítéssel és zöldfelület-fenntartással kapcsolatos – zajt keltő tevékenységek időbeliségét szabályozó rendelkezései. A rendelet hatálybalépésekor az Önkormányzat teljes körű tájékoztatást adott az jogszabályi előírásokról az Önkormányzat honlapján és a Városházi Híradóban.

A magasabb rendű jogszabályok alapján a jegyzőnek hatásköre van egyes tevékenységekre vonatkozó zajkibocsátási határérték megállapítására, ennek teljesítését támogatja az Önkormányzat térinformatikai rendszer.

II. Célkitűzés: A közlekedési eredetű zajterhelés növekedésének megállítása

Új utak, kötöttpályás közlekedési útvonalak, vasutak létesítésekor, illetve meglévők korszerűsítésekor a zajmegelőzés biztosítása az egyik legsokrétűbb környezetvédelmi feladat, amihez prevenciót szolgáló hatékony jogi eszközökkel a jegyző nem rendelkezik (bővebben lásd: Közlekedési Akcióprogram).

Az M0-s autópályát okozta környezeti terhelés mindig is az egyik legnagyobb - a lakosságot közvetlenül érintő, zavaró – környezetvédelmi problémája volt a kerületnek. Az M0-s autópályát bővítése több ütemben

történt. A 7-es számú főút és a Bartók Béla út közötti szakasz bővítésekor kiderült zajvédelmi hiányosságok miatt az Önkormányzat kezdeményezte a tervek korrigálását. Ennek eredményeként a tervezettnél hosszabb szakaszon és magasabb zajárnyékoló falak létesültek. A Bartók Béla út és a Deák Ferenc (M0) híd közötti szakaszra már korrigált terv készült, miközben az eredeti környezetvédelmi engedélyt módosító eljárásban további zajvédelmi intézkedések váltak indokolttá.

Ezen eljárásban lakossági összefogással az Önkormányzat elérte, hogy a tervezetten felül az alábbi szakaszokon is bővíti a zajárnyékoló falak hosszát, magasságát:

- folytonosságot (és egyúttal a magasabb falakkal szintbeli szinkront is) biztosítva a Bartók Béla út és a 6-os főút közötti szakaszon az elválasztó sávban, a Baross Gábor telep zajvédelme érdekében,
- folytonosságot biztosítva a Barackos úti csomópont és a Párhuzamos út menti meglévő fal közötti szakaszon, az Óhegyi városrész zajvédelme érdekében,
- a 6-os főúti csomópontban a jobb és bal oldali ágak mentén a Dunatelep, Baross Gábor telep, zajvédelme érdekében,
- a 6-os főúti csomóponttól a Hárosi hídig (Deák Ferenc híd), a Dunatelep védelmét szolgáló oldalon.

Az Önkormányzat a 30a (Kelenföld - Pusztaszabolcs) és 40a (Kelenföld - Százhalombatta) vasútvonalak korszerűsítéséhez kapcsolódó érdekérvényesítése eredményeként:

- a tervezettnél 265 darabbal több nyílászárócsere történt,
- további 284 darab nyílászáró esetében a csere a tervezettnél 3 évvel korábban – a 30a vasútvonal korszerűsítése keretében – történt.
- **2012-2014:** Az Önkormányzat az M0-s autópályát zajterhelésének mérséklése érdekében kezdeményezte a sebességhatár csökkentését, azonban a szükséges intézkedések nem történtek meg. Az Önkormányzat indokoltnak tartja az M0-s autópályát mentén a növénytelepítés intenzitásának és területének növelését. Az ennek érdekében folytatott egyeztetések újra és újra napirendre kerülnek.

A 30a vasútvonal korszerűsítéséhez kapcsolódóan az Önkormányzat fenntartotta a párbeszédet a beruházóval és az információk birtokában határozta meg a követeléseit.

A 40a vasútvonal korszerűsítésére vonatkozó környezetvédelmi eljárásban az Önkormányzat kezdeményezésére a tervező kiegészítő vizsgálatokat végzett, amely alapján a hatástanulmány megfeleléséről a környezetvédelmi hatóság megalapozottabb döntést tudott hozni.

- **2015:** A 40a vasútvonal korszerűsítésére vonatkozóan, ami a szükséges környezetvédelmi intézkedéseket is magába foglalja, a nyertes ajánlattevővel a szerződéskötés megtörtént.
- **2016:** Befejeződött az M0-s autópályát zajvédelmi beruházás I. üteme a Balatoni út és a Barackos úti csomópont között.
- **2017:** Megkezdődött a 40a vasútvonal felújítása a Budafok-belváros vasúti megálló átépítésével. 2018-2019 évben várhatóan megtörténik a kerületet érintő szakaszon a teljes vasúti pálya felújítása is, melynek részeként kiépül a végleges zajvédelmet biztosító zajárnyékoló fal is. A beruházás részeként valósul meg a Növény utcai és a Vágóhíd utcai aluljárók kiszélesítése.

Az engedélyezési eljárásokban való társadalmi részvétel biztosítását az Önkormányzat kiemelten kezelte. Közmeghallgatásokat, lakossági fórumokat kezdeményezett, szervezett, hírközlő csatornáin keresztül informált és támogatta az egyéni kezdeményezéseket az eljárásokban, észrevételek kivizsgálásában, érdekérvényesítésben. A kivitelezés folyamatában az Önkormányzat közvetített a lakosság és a beruházó között, képviselte az érintettek érdekét, szükség esetén megkereste a környezetvédelmi hatóságot.

A zajárnyékoló létesítmények pótlása vonatkozásában az alábbiak mondhatóak el:

Meglévő közlekedési zajforrások környezetében a zajterhelés csökkentése, illetve növekedésének megakadályozása érdekében az Önkormányzatnak csak kezdeményezési lehetősége van az esetleges panaszok kivizsgálására. A környezetvédelmi hatóságnak pedig csak zajterhelés jelentős szintű túllépése esetén van kezdeményezési lehetősége zajvédelmi intézkedések megtételére. Ugyanakkor a zajvédelmi intézkedések a fővárosban a stratégiai zajtérkép alapján készített intézkedési tervben meghatározott prioritások mentén valósulnak meg. A kerületet átszelő országos közlekedési infrastruktúrák a legnagyobb zajforrások, melyeknek a korszerűsítése folyamatban van, vagy a közeljövőben valósul meg. A hiányzó zajárnyékoló falak, a passzív zajvédelmi intézkedések, illetve az egyéb szekunder zajcsökkentő műszaki megoldásokat a beruházás keretében kell a beruházónak alkalmaznia, létesítenie. Az M0-s autópályán utólagosan több szakaszon is további zajvédelmi berendezések – reduktorok – elhelyezése vált indokolttá, melyeket kiegészítő elemként helyeznek el a meglévő zajárnyékoló falakon a beruházás következő szakaszában.

Az Önkormányzat minden zajvédelmi fejlesztési folyamatban az érintett lakossággal együttműködve képviseli a kerület érdekeit és ehhez biztosítja a szükséges információkat. Utólagos zajvédelmi fejlesztésnek tekinthető az M0-s autópályán meglévő zajárnyékoló falainak zajcsökkentő elemekkel történő kiegészítése, 30a vasútvonal korszerűsítéséhez kapcsolódó nyílászárócserék egy része.

A közlekedésből származó zaj- és rezgésterhelés fentiek mellett az útburkolatok megfelelő minőségének biztosításával, az utak karbantartásával, felújításával is mérsékelhető. Ezzel kapcsolatban lásd a 4. Közlekedésfejlesztési Akcióprogramnál leírtakat.

A határérték alatti zajterhelés keltette zavarás enyhítésére nincsenek jogi eszközei az Önkormányzatnak. Az M0-s bővítéséhez kapcsolódóan azonban sikerült olyan területek védelmének fokozott biztosítása további zajárnyékoló falak tervbevitelével, amelyek zajterhelése – a környezetvédelmi hatástanulmány szerint – határérték alatti (Dunatelep).

- **2014-2015:** A Pécsi utcával párhuzamosan fekvő vasúti pályán, illetve a Leányka utcai villamos sínek felőli közlekedés kapcsán kialakuló zajterheléssel kapcsolatban, továbbá az egyik XXI. kerületi szórakoztatóipari egység okozta, Duna felől hallható magas frekvenciájú hang észlelése miatt keletkezett bejelentést, illetve gombapincékbe és gombapincékből kamionnal történő szállítás okozta zaj miatti bejelentést továbbított az önkormányzati környezetvédelmi hatóság a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság felé.
- **2016-ban** a 47-es villamospótló buszok lakóingatlanok ablaka előtti várakozás alatti motorjáratása miatt, valamint gombapincében működő ventilátor zajosságával kapcsolatosan továbbított bejelentéseket az önkormányzati környezetvédelmi hatóság a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság felé.
- **2017-ben** nem érkezett az önkormányzati környezetvédelmi hatósághoz ilyen jellegű bejelentés.

Szekunder zajcsökkentési megoldások alkalmazására a nagyberuházásokhoz kapcsolódóan van lehetőség, amit az Önkormányzat minden esetben ki is használ, ahogy a fentiek is alátámasztják.

A hangjelzés megszüntethetőségét szolgáló, lakott területen lévő szintbeni vasúti keresztezések felszámolását célzó intézkedésről lásd a 4. Közlekedésfejlesztési Akcióprogramot.

III. Célkitűzés: Üzemi, szabadidős, építési–kivitelezési zajkibocsátások csökkentése

2012-ben és 2014-ban összesen 33 alkalommal állapította meg a kerületi környezetvédelmi hatóság zajkibocsátási határértéket, elsősorban szórakoztató, szabadidős tevékenységekre. Az építési tevékenység megkezdésekor a környezethasználónak nem kell benyújtania zajkibocsátási határérték megállapítása céljából kérelmet, de a hatásterületre vonatkozó zajterhelési határértékeket be kell tartania. 2015. évben 12, 2016. évben 5, valamint 2017. évben 11 alkalommal állapította meg a kerületi környezetvédelmi hatóság zajkibocsátási határértéket, elsősorban szórakoztató, szabadidős tevékenységekre.

A telephely engedélyezési eljárások során a zajvédelmi előírások teljesülésének ellenőrzése kapcsán elmondható, hogy 2016. évben nem került sor telep ellenőrzésére. 2017. évben a hulladékgazdálkodási tevékenységet végző engedéllyel rendelkező telepek hatósági ellenőrzését végezte el az önkormányzati környezetvédelmi hatóság a kereskedelmi és ipari hatóság ellenőrzésével egyidejűleg. Az ellenőrzések környezetvédelmi, ezen belül zajvédelmi előírásokkal kapcsolatos hiányosságokat nem tártak fel.

A szolgáltató, szórakoztató, ipari létesítmények zajkibocsátásának ellenőrzése az alábbiak szerint valósult meg:

- **2012-2014:** Zajvédelmi előírások teljesülésének, zajkibocsátásnak az ellenőrzése csak panaszbejelentés alapján indult. Vendéglátóhely (amennyiben az szolgáltató, szórakoztató hely) zajkibocsátásának az ellenőrzése: 2012-ben az ellenőrzött egységek száma 6 db, 2013-ban 2 db, 2014-ben 1 db volt. Ipari telephelyek zajkibocsátásának ellenőrzése 2012-ben 2 db, 2013-ban 3 db, 2014-ben 1 db volt.
- **2015:** A lakossági bejelentéseket, panaszbejelentéseket minden esetben - ha szükséges volt a szakhatóságok közreműködésével - kivizsgálta az Önkormányzat. 2015. október 1-ig 3 esetben került sor éjszakai ellenőrzésre vendéglátóhely zajos működése, illetve nyitvatartási szabályok megsértése miatt. Egy esetben a Kormányhivatal kijelölésére folytatott le eljárást az Önkormányzat. A bejelentések főleg a nyári időszakokban növekedtek. A legtöbb bejelentés a vendéglátó egységek zajos működésére (hangos zeneszolgáltatás) ill. zajos ipari tevékenységekre vonatkozik. Felszólították a panaszoltakat a jogszabályban foglaltak betartására, utóellenőrzésekre is sor került. Az üzemeltetők részéről a szükséges intézkedések megtörténtek. A vizsgálat eredményéről tájékoztatta az Önkormányzat a panaszosokat, illetve egy esetben közreműködésüket is kérte. Szankcióra nem került sor.
- **2016:** A 2016. évben kiemelt ellenőrzési cél volt a nyári hónapokban (június, július, augusztus) megtartott folyamatos éjszakai ellenőrzés. A kerület vendéglátóhelyein és a 24 órán át nyitva tartó kereskedelmi egységekben folytattak ellenőrzéseket, 36 egységet ellenőriztek visszatérően többször is; 8 egység esetében kétszer, 6 egység esetében háromszor, 2 egység esetében négyszer (visszatérő, problémás egység), 20 egység esetében egyszer. Az ellenőrzés fő célja volt vizsgálni, hogy a vendéglátók/kereskedők betartják-e a bejelentett nyitva tartásukat (időben bezárnak vagy tovább működnek) és működésük zavaró-e a környezetükre, mivel az a tapasztalat, hogy a legtöbb bejelentés a vendéglátó egységek nyári, zajos (hangos zeneszolgáltatás) működésére érkezik.
Lakossági panaszbejelentés kivizsgálása alapján kereskedelmi üzlet nyitva tartásának 22.00 és 06.00 óra közötti korlátozása egy esetben történt.
- **2017:** Közösségellenes magatartások elkövetése tekintetében zajkibocsátással kapcsolatban 3 esetben járt el az Önkormányzat. 2017-ben a kereskedelmi hatóság kiemelt ellenőrzési célja volt kereskedelem, vendéglátás esetén a szakmai ellenőrzési célokon túl a zajhatárértéket megállapító határozatok meglétének ellenőrzése. A hatósági ellenőrzések során hiányosságot nem tártak fel az ellenőrzést végző dolgozók.

IV. Célkitűzés: Rezgésvédelem

Az egyenetlen útburkolat sima aszfalt burkolatra való cseréje, utak karbantartása, úthibák folyamatos javítása, valamint a nehézárművek (különösen éjszakai időszakban történő) közlekedésének korlátozása kapcsán elért eredményeket lásd a 4. Közlekedésfejlesztési Akcióprogramnál.

A 47-es villamosvonalfelújítására vonatkozóan az Önkormányzat a rezgés szempontjából kedvezőbb megoldások alkalmazását támogatta.

A kerületet érintő két vasútvonal korszerűsítésével a vasúttól származó rezgésterhelés várhatóan jelentősen mérséklődni fog. A rezgésterhelésre vonatkozó környezetvédelmi határértékek nem az épületre, hanem a végső hatásviselőre, az emberi szervezetre vonatkoznak, amiből az következik, hogy a környezetvédelmi hatóság nem az épületkárokat vizsgálja.

A rezgés okozta épületkár bejelentésével kapcsolatban az Önkormányzat kezdeményezésére a 30a vasútvonal kivitelezője felhívást tett közzé <http://www.xxii.hu/hirek/karbejelentes-vasutepitessel-kapcsolatban/>, ami megjelent az Önkormányzat honlapján és a Városházi Híradóban is.

6. Városrendezési Akcióprogram

A Városrendezési Akcióprogram célja, hogy a kerület előtt álló fejlődési lehetőségeket környezetkímélő módon legyen képes kihasználni. Környezettudatos várostervezéssel ezen környezetterhelések időben és térben csökkenthetők.

I. Célkitűzés: Fenntarthatóságot biztosító várostervezés

A fejlesztési területek intézményi/közszolgáltatási funkcióinak tervezése terén az előrehaladás az elmúlt időszakban a következő volt:

Pécsi utca út- és csatornaépítés tervezése, I. ütem: A Pécsi utca Városház tér és a Duna utca közötti szakaszának útépitése jelentősen javítaná a belváros közlekedési helyzetét. Ennek érdekében az Önkormányzat döntött ezen út megvalósításáról. Tulajdonjogi problémák miatt a terveket és a megvalósítást is két ütemre kellett bontani, az I. ütem a Városház tér és a Tűzoltó utca közötti szakasz tartalmazza. Az I. ütem engedélyezési tervei alapján a közlekedési hatóság 2016. május 29-én adta ki a jogerős építési engedélyt. A kiviteli tervek 2016. július 20-ig elkészültek. A kivitelezés közbeszerzési eljárását és a megvalósítást is a Városfejlesztési és -üzemeltetési Iroda végezte.. A kivitelezés megtörtént, ezzel lényegesen javult a piac környékének forgalma.

Pécsi utca út- és csatornaépítés tervezése, II. ütem: A projekt II. üteme a Tűzoltó utca és a Duna utca közötti szakaszt tartalmazza.

Rózsakert városközpont északi területén egyirányú gépkocsi forgalom megnyitása történt a Rákóczi út felől, melyhez párhuzamos és ferde parkolók létesültek. A biztonságos közlekedés érdekében szintben elkülönül a gyalogos és gépjármű forgalom. Az iskolához érkező diákok gépjárműből történő ki-és beszállását biztosító terület alkalmas a szülők rövid idejű megállására, miközben a továbbhaladó forgalmat nem akadályozzák. A SPAR üzlet előtt a terepviszonyokból adódó szintkülönbségeket alacsony magasságú támfalak oldják, a sétányfelület a már korábban megépült városközponti résszel azonos megjelenésű.

A városközpont déli területén, az északihoz hasonlóan rendeződik a gyalogos és gépjármű forgalom. A gépkocsi forgalom Tűzliliom utca irányából megvalósuló egyirányúsításával és az iskola tornatermével párhuzamosan kialakuló várakozó öböl megépítésével biztonságosabb közlekedési szituáció alakul ki mind a gyalogosok, mind az autósok részére. Az iskola előtti téren a gépkocsi parkolás megszűnt, ott csak gyalogos forgalom engedélyezett, a tervezett campus kialakítása mellett. Az északi ütemben megnyitott sétány folytatásaként, stílusában hasonlóan alakul a déli terület megjelenése. A sétány fő attrakciója a tengelyre illesztett kör alaprajzú, megvilágított kiteresedés. A kényelmet hivatottak szolgálni a támfalak ölelésében kialakuló egyedi látszóbeton ültőtámfalak és a lépcsőre illesztett egyedi padok, melyek szintén díszvilágítást kapnak. A biztonságos gyalogos közlekedést a közvilágítási hálózat fejlesztésével biztosított.

A közlekedési létesítmények nyomvonalaival szétszakított városrészek szerves összekapcsolását biztosítja a 30a vasútvonal korszerűsítése során megvalósult Növény utcai csomópont kiépítése és a Duna utcai aluljáró szélesítése.

A fejlesztési célterületek megközelíthetőségének biztosítása terén az alábbi előrelépések történtek az elmúlt időszakban:

A Dunapart II. fejlesztési célterület tömegközlekedési és nem motorizált közlekedési módokkal történő megközelíthetőségét a 30a vasútvonal korszerűsítéséhez kapcsolódóan épült Pohár utcai megálló biztosítja.

A Budai fonódó villamos projekt részeként ugyancsak előkészítés alatt van a Városház tér környezetében a közlekedési felületek átépítése.

Elkészültek a kiviteli tervek a Mária Terézia és Kossuth Lajos utca teljes átépítésére vonatkozóan, melynek keretében új villamospályát is kiépítenek. Ennek a beruházásnak a keretében várható a

Városház téri végállomás végleges állapotának kialakulása. A 2017. évben történt meg a Városház téri buszperon kiszélesítése, melynek eredményeként a közlekedés biztonsága lényegesen javult.

A vasúti aluljárók szélesítésével javult a Duna part kerékpáros és gyalogos megközelíthetősége.

A közösségi célú zöldfelületek és sétálóutcák kialakítását célzó intézkedés az alábbiak szerint valósult meg:

A nagytétényi városközpont funkcióbővítő rehabilitációja során az Önkormányzat növelte a rehabilitált zöldfelület nagyságát, minőségét, valamint a csökkentett forgalmú övezet hosszát és a parkolók számát. A komplex fejlesztés révén tényleges alközponttá vált Nagytétény városközpontja.

Az Önkormányzat támogatást nyert a „Budafok-Belváros új piac létesítése és közterületi rehabilitációs program a Játék utca térségében” című projekt megvalósítására. A Képviselő-testület 210/2013. (X.31.) határozatával biztosította a megvalósításhoz szükséges önrészt. 2016-ban ünnepélyesen átadták az új piacot és a felújított közterületet.

Az Önkormányzat a TÉR_KÖZ pályázaton a Szent István tér rehabilitációjára és fejlesztésére jelentős összeget nyert, és 2017-ben megkezdődött a tervekészítés.

Fejlesztési célterületeken folyó kültéri szabadidős tevékenységek körében Budafok központjában a téli időszakban az Önkormányzat korcsolyapályát üzemeltet.

II. Célkitűzés: Különböző funkciójú területek harmonikus egymás mellettiségének biztosítása

Az új KÉSZ készítésekor megtartották a meglévő védőzöld sávokat. A munkahelyi övezetek köré új védőzöld sáv telepítésének kijelölése nem történt, ugyanakkor a TSZT véleményezése során adott észrevételeket ezzel összhangban készítették el.

A KÉSZ (lásd bővebben Levegőtisztaság-védelmi és Zajvédelmi Akcióprogram) meghatározza az egyes lakó és intézményi keretövezetben engedélyezhető tevékenységeket, a levegőtisztaság-védelmi szempontból védett objektumoktól, lakásoktól az új pinceszellőzők távolságát, illetve nem engedélyezi a létesítmények telkével határos gazdasági területen új, telephelyengedély-köteles tevékenységek céljára szolgáló épület elhelyezését, továbbá előírja a zárt technológiák alkalmazásának kötelezettségét.

A természetvédelmi szempontú területek és az egyéb terület-felhasználású területek egymás mellettiségéből adódó konfliktusok kezelésére vonatkozó beszámolót lásd részletesen a 3. Környezeti elemek védelme Akcióprogramnál (a KÉSZ kiegészítése a levegővédelmi szempontból érzékeny objektumok, területek és övezetek listáját tartalmazó függelékkel), és az 5. Zaj- és rezgésvédelmi Akcióprogramnál (a KÉSZ kiegészítése a zaj- és rezgésvédelmi szempontból érzékeny objektumok, területek és övezetek listáját tartalmazó függelékkel).

III. Célkitűzés: Történeti településkép, épített környezeti elemek állapotának megfelelő szintű biztosítása

A meglévő, leromlott állagú állami, önkormányzati épületek vonatkozásában elmondható, hogy:

- **2012-2014:** A korlátozott pénzügyi források miatt nem történt meg a leromlott állagú állami, önkormányzati épületek teljes körű felmérése és cselekvési terv készítése, ugyanakkor a KÉSZ-t alátámasztó örökségvédelmi hatástanulmány alapján a Főváros jelentős számú épületet helyi védelem alá vont a kerületben, illetve megkezdődött néhány épület országos védelmével kapcsolatos előkészítési munka. A kerületi helyi értékvédelmi rendelet és pályázati rendszer előkészítése során a szakértők vizsgálták a védelemre javasolt épületeket. Az anyagot egy problémafeltáró munkarész is kiegészítette.
- **2015-2016:** A kerületi szintű építészet-értékvédelmi vizsgálat és javaslat elkészült, melynek eredményeként 10 db, építészet-értékvédelmi szempontból értékes emléket felterjesztett az Önkormányzat a Fővárosi Önkormányzathoz helyi védelemre. A védelmi javaslatához a védési dokumentációkat is elkészítette és a felterjesztéshez mellékelte az Önkormányzat.

- **2017:** Fontos, új feladatot jelentett a településképi arculati kézikönyv és a településképi rendelet előkészítése. A településképi arculati kézikönyv (TAK) feladata a településképi értékek és jellegzetességek meghatározása oly módon, hogy a kerületi építési szabályzat és a településképi védelmi rendelet (TKR) megalapozásának egyik fő eleme legyen. A TKR a TAK ajánlásait rendeleti formában előírásokká alakítva szabályozza. Kiemelten foglalkozik az épületek homlokzati megjelenésével, anyaghasználatával, a területek beépítési módjával, kerítések és zöldfelületek kialakításával. Külön fejezet foglalkozik a reklámhordozók és egyéb műszaki berendezések kialakítási követelményeivel is. A településképi rendeletbe a meglévő eljárásokon túl két új elem került be: a főépítési konzultáció és a településképi bejelentési eljárás.

Az önkormányzati ingatlanokban elvégzett állagmegőrzési feladatok:

- A nagytétényi városközpont rehabilitációja során több önkormányzati épület és jelentős területű közterület megújult, új művelődési ház épült.
- A Budafok-Belváros megújul program keretében több önkormányzati ingatlan homlokzatfelújítása megkezdődött. A Kossuth Lajos utcai homlokzat megújítási program magántulajdonban lévő épületekre is vonatkozik, itt önkormányzati támogatás kérhető. A program hozzájárul Budafok Belváros történeti településképiének a megőrzéséhez.
- Az önkormányzati intézményekben rendszeresen végeznek kisebb-nagyobb felújítási, fenntartási munkákat.

A lakosság részére a tájékoztatás a fejlesztések városkép-védelmi és környezetbarát elemeiről a következők szerint biztosított:

- **2012-2014:** A képviselő testület 2014. márciusában elfogadta *A településképi véleményezési eljárásról és a helyi Építészeti-műszaki Tervtanácsról* szóló rendeletet, ami a településképi hosszú távú megőrzését és a szakmaiság megfelelő érvényesülését tervezett biztosítani. Ennek keretében ismét működött a helyi tervtanács.

A további városépítészeti, városrendezési vonatkozású lakossági tájékoztatások a partnerségi rendelet szabályai szerint történtek. A Városmarketing Stratégia szintén széles körben nyilvánosságra lett hozva.

- **2015-2016:** Folytatódott a 2014-ben bevezetett településképi véleményezés rendszere, amely során főépítési vagy tervtanácsi előkészítés után alapvetően városképi okok alapján, a polgármester saját hatáskörében dönt a tervezett építési tevékenységekről. A településképi véleményezés eredményeként a beérkező tervek építészeti minősége az év folyamán folyamatosan javult. Ebben a két évben több mint 280 településképi véleményezési eljárás zajlott le.
- **2017:** A településképi véleményezésre benyújtott tervek száma az országos jogszabályváltozások miatt a 2016-os évhez viszonyítva jelentősen lecsökkent. A képviselő-testület elfogadta a településképi védelméről szóló 31/2017. (XII.18.) önkormányzati rendeletet, valamint a kerület Településképi Arculati Könyvét.

Leromlott állagú magáningatlanok esetében 2012-ben 9 ügyben történt karbantartási, felújítási hatósági kötelezés. 2013-tól ezen kötelezések az építési felügyelet hatáskörébe tartoztak, 2017-től pedig a járási építési hatóság feladatkörébe tartozik. Továbbá Budafok-Tétény Budapest XXII. kerület Önkormányzat Képviselő-testülete 36/2014. (II.27.) határozatával döntött a „Budafok-Belváros megújul” című program elindításáról. A Képviselő-testület évente pályázati keretet biztosít a költségvetésben a felújítások támogatására, amelynek során a pályázók összesen 35.047.096,- Ft támogatásban részesültek.

7. 7. Természeti környezet és zöldfelület Akcióprogram

Az Akcióprogram célja az ökológiai értékek megőrzése, az élhető, sajátos karakterű, identitást teremtő településrészek védelme, kialakulásának előmozdítása, valamint a lakosságot zavaró környezeti terhelések növénytelepítési eszközökkel történő mérséklése.

I. Célkitűzés: Zöldfelület-hálózat és azok elemeinek fejlesztése

A fakataszteri nyilvántartás bővítése és folyamatos aktualizálása terén az alábbi előrelépések történtek:

- **2012-2014:** A közterületi fakataszter egész kerületre történő kiterjesztése nem folytatódott forráshiány miatt, ugyanakkor a faállományt – tíz centiméternél nagyobb törzsátmérőjű, vagy ennél kisebb, de újonnan telepített fák helyét is beleértve – 18 havonta frissülve a térinformatikai rendszer tartalmazza. Ezen információ értékes, de nem elégséges a tervezési, városüzemeltetési, hatósági feladatok támogatására.
- **2015:** A Szent István Egyetem Tájépítészeti Kara felmérte és kataszterezte a közterületen és magáningatlanokon lévő városképi szempontból értékes fákat, illetve megtörtént a leggyakoribb értékes fákra vonatkozó növényvédelmi felmérés. A vizsgálatok alapján készül egy növénykórtani és rovarügyi útmutató, valamint faápolási, gondozási és kezelési útmutató a kerületben leggyakrabban előforduló értékes fafajok vonatkozásában, továbbá a kerületi értékes fák tekintetében egy táj- és településképi védelmi tanulmány karakterterületek szerinti bontásban, általános fenntartási és telepítési javaslatok meghatározásával.
- **2016:** A környezet- és természetvédelem, a fenntarthatóság és éghajlatvédelem szempontjainak érvényesítése érdekében a favédelmi rendeletalkotás folyamata összekapcsolódott a készülő új városrendezési és építési szabályzat, valamint a településképi rendelet favédelmi szabályainak megalkotásával, amely a későbbiekben a favédelmi rendelettel együtt alkotja e kiemelten fontos terület szabályrendszerét.
- **2017:** A zöldfelületeink egyik meghatározó elemét képviselik az értékes fák. A Szent István Egyetem Tájépítészeti és Településtervezési Kara által meghatározott városképileg védett fák tényleges védelmére rendelet-tervezet készítése várható. Elkészült a fákra vonatkozó táj- és településképi védelmi tanulmány, mely általános fenntartási és telepítési javaslatokat is tartalmaz.

A faültetés, faápolás, és -pótlás a következők szerint valósult meg:

- **2012-2014:** Faültetések, ápolások, fasori karbantartás éves ütemezés szerint történt, összesen 894 db fa ültetésére került sor.
- **2015:** A kerületi gesztenyefák és vegyes fenyőállományok vonatkozásában 2015-ben is három alkalommal végeztek növényvédelmi munkákat és folyamatosan végeztek a közterületi fák ápolási munkáit.
- **2016:** A kerületi gesztenyefák és vegyes fenyőállományok vonatkozásában 2016-ban is három alkalommal végeztek növényvédelmi munkát.

A Növény utcai kétszintű csomópont építése miatti fapótlások folyamatban lévő garanciális munkáival kapcsolatban 2016-ban is több alkalommal helyszíni ellenőrzést és egyeztetést tartott az Önkormányzat.

Megújult a Plébánia utcai fasor, speciális vízáteresztő burkolattal növelve a fák életterét és egyben segítve a gyalogos közlekedést is.

- **2017:** A kerületi gesztenyefák és vegyes fenyőállományok vonatkozásában három alkalommal végeztek növényvédelmi munkákat.

A Növény utcai kétszintű csomópont építése miatti fapótlások folyamatban lévő garanciális munkáival kapcsolatban 2017-ben is több alkalommal helyszíni ellenőrzést és egyeztetést tartott az Önkormányzat.

A fővárosi kezelésű utakat érintő fasorrehabilitációk vonatkozásában az Önkormányzat kezdeményezte a Fővárosnál a városképvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű Nagytétényi úti hársfasor rekonstrukcióját, ami folyamatban van.

Lakossági tájékoztatás a nyári faöntözések szükségességéről nem történt.

Közparkok, köztertek rekonstrukciója, fejlesztése az alábbiak szerint valósult meg:

- **2012-2014:** Jelentősebb közterületi zöldfelület fejlesztés történt a következő helyszíneken: Háros utca-Nagytétényi út sarok 860 m², a Dél-budai Egészségügyi Szolgálat gyermekorvosi rendelője előtt 520 m², Leányka utca I. ütem 1100 m², Ispiláng utca 472 m², XIII. utcai buszforduló 651 m², Anna park 1504 m². További kisebb zöldterület fejlesztések: Rózsakert utca 15, Kuruc köz-Mária Terézia utca, Savoyai J. tér, Nagytétényi út 246. szám, Leányka utca 38. szám melletti terület.
- **2015:** Átfogó tervezési munkát végeztetett az Önkormányzat a Rózsakert lakótelep, valamint főképp a József Attila lakótelep zöldfelületeinek és közlekedési hálózatának megújítása érdekében, a lakosságbevonásával. A Rózsakert lakótelepen megkezdődött a kutyafuttató átépítése.
- **2016:** A 2015. évben megkezdett, lakótelepeket érintő tervezési munkák folytatódtak, kibővülve a Játék és Pécsi utcák által határolt Árnyas parkkal.
- **2017:** Az idei évben megvalósult a József Attila lakótelep zöldterület-fejlesztésének I. üteme. A kivitelezés során a déli, nagyobb, összefüggő parkrészletet törtvonalú pihenőúttal tették átjárhatóbbá, ésszerűbbé. Az így kialakított gyalogos kapcsolatok jó megközelítést biztosítanak az északi lakórészek, a közterületi járdák és a Nagytétényi út, mint fő közösségi közlekedési útvonal között. A gyalogos közlekedési útvonalak a terep adottságaihoz igazodva valósultak meg. A beépítendő anyagok kiválasztásánál törekedtek a környezetbarát burkolatok használatára: zöldfelületbe ágyazott körsétány anyaga zúzott kő, mely víz és légáteresztő tulajdonságokkal bír. A pihenést szolgálják az utak mentén elhelyezett padok és a parkban való maradásra ösztönöznek az utak menti virágzó évelő- és cserjeágások. A közelben található lakóépületeket cserjeültetésekkel választották el a parkhasználóktól.

A fenntartási munkákat megkönnyítve automata öntözőhálózat szolgálja a biztonságos és elégséges öntözést. Ezzel egyidejűleg új ivókutakat helyeztek ki a Vöröskereszt utcai játszótérre.

2017. első felébtöbb ütemben valósult meg az Árnyas park zöldterület fejlesztése. A területrendezés során átalakították a gyalogos közlekedési útvonalakat, a meglévő parkolót, egységesítették a játszótérrel, új ivókutakat és parki bútorokat helyeztek ki. Felfrissítették a gyepfelületet, a faállományt, és új növények kiültetésével is gazdagították a lakótelep környezetét, melyek öntözését automata öntözőhálózat biztosítja majd.

Takarítási, növényültetési akciókra az alábbiak szerint került sor:

- **2012-2014:** Minden évben egynyári virágokkal támogatta az Önkormányzat a lakosságot, valamint évente meghirdették a „Tiszta virágos kerületért” versenyt. A virágosítási program keretében 2012 évben 622 jelentkezőnek 19.686 db egynyári és 3.133 db balkon növényt, 2013 évben közel 700 jelentkezőnek 23.000 db egynyári és 4.500 db balkon növényt adott az Önkormányzat.
- **2015:** Az Önkormányzat beszerzett 32 db virágládát, melyeket a Baross Iskolához, a Rózsakert iskolához, valamint a Városház térre helyeztek el a Parkfenntartási csoport segítségével. Az előző évi 520 db-hoz képest 2015-ben 810 cserép muskátlit helyeztettek ki a kandeláberekre, a Városház téren és a Leányka utcában dupla sorban, melyek gondozása október végéig tartott. A beszedett muskátlikat a jelentkezőknek ingyenesen kiosztották.
- **2016:** 810 cserép muskátlit helyeztettek ki a kandeláberekre, a Városház téren és a Leányka utcában dupla sorban, melyek gondozása október végéig tartott. A beszedett muskátlikat a jelentkezőknek ingyenesen kiosztották, az elmúlt évekhez hasonlóan október végén.

- **2017:** Folyamatos parkfenntartási munkákat végeztetnek a kiemelt és nem kiemelt területeken egyaránt, ami többek között a területek rendszeres kaszálását, virágok gondozását, cserjék gondozását, szemétszedést, burkolatsepréseket tartalmazza. A külterjes területeken hat alkalommal történt kaszálás.

2017. május végén 783 jelentkezőnek 31.599 db egynyári és 5.072 db balkonnövényt osztottak ki.

810 cserép muskátlit helyeztek ki a kandeláberekre, a Városház téren és a Leányka utcában, dupla sorban, melyek gondozása október végéig tartott. A beszedett muskátlikat a jelentkezőknek ingyenesen kiosztották.

Folyamatosan gondozták a kerületi projektek kapcsán átvett zöldterületeket (Szomszédok piaca, Nagytétény)

A Szent István Egyetem Tájépítészeti és Településtervezési Kara által készített fákra vonatkozó településképi és tájvédelmi tanulmány meghatározta az egyes karakterterületek jellemzőit. A karakterterületek megőrzését a Települési Arculati Kézikönyvben és a településképi rendelet előírásaiban található szabályokkal biztosítja az Önkormányzat.

II. Célkitűzés: Természeti és egyedi értékek védelme

A helyi jelentőségű településképvédelmi fák, fasorok, kertek védelmét szolgálják a KÉSZ zöldfelületek kialakítására és védelmére vonatkozó rendelkezései: megtartandó facsoport, növényállomány és a természetközeli ártéri erdő területe nem lehet az építési hely része, megtartandó facsoport, növényállomány és a természetközeli ártéri erdő területén új műtárgy, illetve burkolat úgy létesíthető, hogy az a jelölt terület legfeljebb 15%-át foglalja el.

II/2. Természetvédelmi területek hosszú távú megőrzésének elősegítése

A kezelési terv készítésében történő részvétel az Önkormányzatnak jogszabályi kötelezettsége. A tervi előírásokat a védetté nyilvánítás során jogszabályba foglalja a hatáskörrel rendelkező szerv. Újabb területtel bővült a kerület természetvédelmi területeinek száma. A Tétényi-fennsík 6,42 hektárnyi területe országos védelmet kapott a természetvédelmi terület létesítéséről szóló 129/2011. (XII. 21.) VM rendelettel. A védetté nyilvánítás célja a terület természetközeli állapotú pusztafüves lejtősztyep vegetációjának és az élőhelyhez kötődő állatvilág hosszú távú megőrzése.

A Tétényi-fennsík fővárosi védettségű területe az eddigi védőterületekkel 130,2 hektárnyi területre bővült. A terület védetté nyilvánításának célja a különböző természetes növénytakarások és a fővárosban egyedülálló védett és veszélyeztetett állat- és növényfajok élőhelyének védelme, különös tekintettel a nagy kiterjedésű sztyepprétekre.

A tanösvények, sétautak kialakítását, természetvédelmi tájékoztatást célzó intézkedéshez kapcsolódóan említendő az alábbiak:

- **2014:** A Főépítési és Városrendezési Iroda tevékenységi körébe tartoznak egyes környezeti nevelési feladatok, ismeretterjesztés a kerület természeti adottságairól. A Tétényi-fennsík természeti értékeinek megismerésére vonatkozóan egy komplex természetvédelmi-pedagógiai projekt előkészítése indult 2014-ben (lásd bővebben: Környezettudatosság Akcióprogram). A projekt keretében elkészült a Természetfűrkészet a Tétényi-fennsíkon – munkafüzet, módszertani segédlet, szakmai segédlet – című kiadványok nyers kézírata.
- **2015:** Elkészült a Természetfűrkészet a Tétényi-fennsíkon kiadványok – szakanyag, munkafüzet, pedagógiai útmutató – kéziratának grafikai állománya, megtörtént a lektorálás, megkezdődött a pedagógus továbbképzés szervezése, valamint elkészült a továbbképzés programja. A továbbképzés tematikáját dr. Victor András – a kiadvány szerkesztője – állította össze. **2016:** A kiadvány teszt-példánya elkészült és a továbbképzésre sokszorosítva lett (szöveg, grafika, fotók, térképek). A program célja a természeti értékek iránti felelősségtudat növelése, a kerület iránti kötődés erősítése. Ennek kapcsán megkezdődött a 8 órás elméleti és 8 órás terepi továbbképzés,

törekedve arra, hogy a képzésen való részvétel beszámítható legyen a hétvéenkénti kötelező, legalább 120 tanórás továbbképzési óraszám teljesítésébe.

- **2017:** 55 fő kerületi pedagógus végezte el a továbbképzést és kapott erről tanúsítványt. A résztvevők igen magasra értékelték a képzés tartalmát, módszertani gazdagságát, szervezését, használhatóságát és hangulatát. A kapott „osztályzatok” átlaga 4.97 volt egy ötös skálán. A pedagógus továbbképzésen történt visszajelzések, valamint a tanösvény korszerűsítése alapján megtörtént a Természetfűrkészlet kiadványok átdolgozása; jelenleg a nyomdai előkészítésük folyik.

A projekt kiegészítő, de jelentős vonulata, hogy a Magyar Madártani Egyesület a Főváros Környezetvédelmi Alapja támogatásával korszerűsítette a fennsík tanösvényét, egyúttal meghosszabbította azt a Kamaraerdő tanösvényéig, és beemelte a munkafüzet egy-egy feladatát az ismeretterjesztő táblák tematikájába.

A külső zavaró, veszélyeztető hatások településrendezési eszközökkel történő kezelése kapcsán lásd a 6. Városrendezési Akcióprogram II/2. célkitűzését.

Lakossági takarítási akciók támogatására az elmúlt időszakban nem volt igény. A TESZEDD akciót a Főváros támogatta.

A Hosszúréti-patak völgyének zöldfelületi hálózatba történő integrálása a patak revitalizációjával, mederrendezésével összefüggő folyamat, ami azonban még nem kezdődött meg.

- **2016:** Törökbálint város kezdeményezésére a 2016. évben az érintett települési önkormányzatok, a Fővárosi Önkormányzat és Országos hatáskörű szervezetek (KDVIK, stb.) bevonásával újból megkezdték a patakmeder rendezésének átgondolását.
- **2017:** A Fővárosi Közgyűlés – felismerve, hogy tovább lépés az ügyben csak akkor lehetséges, ha elkészül egy, a meglévő adatokra/dokumentációkra épülő beruházás előkészítő dokumentáció, illetve a patak által okozott vízkárokat kiértékelő kockázatcsökkentési terv – 557/2017 (05. 10.) határozatával 8millió Ft fedezetet biztosított a feladat elvégzésére.

III. Célkitűzés: Zöldfelületek nyilvántartása, felügyelete

Elkészült a városképi szempontból értékes fák katasztere, amely bekerült az önkormányzati térinformatikai állományba.

Forráshiány miatt nem történt meg a zöldfelületi stratégia kidolgozása. Ugyanakkor a KÉSZ és KSZT-k készítése során készül értékvédelmi vizsgálat, a szabályozási terven külön jelkulccsal szerepelnek ezen értékek. Továbbá TAK-ban és TKR-ben szerepel a városképileg értékes fák katasztere és a tájvédelmi karakterek megőrzését biztosító ajánlások. Ezen adatbázis alapját képezi a kerületi zöldfelületi stratégia kidolgozásának.

A KÉSZ kiegészült a védelmet biztosító szabályokkal, amely a zöldfelületi stratégia elkészülésével további előírásokkal bővíthet.

8. Hulladékgazdálkodás és köztisztaság Akcióprogram

Az Akcióprogram átfogó célja a hulladékgazdálkodás tekintetében az újrahasználat, valamint az újrahasznosítás ösztönzése, amely összekapcsolja a környezetvédelmi célokat a közvetlen gazdálkodói célokkal.

I. Célkitűzés: Szelektív hulladékgyűjtés támogatása

A szelektív hulladékgyűjtő szigetek bővítésére vonatkozó feladatok az újabb szelektív hulladékgyűjtési rendszerek bevezetésével átalakultak. A lakossági házhoz menő szelektív szemétygyűjtés kerületi bevezetését követően folyamatosan csökken a szelektív hulladékgyűjtő szigetek száma.

- **2012-2014:** Továbbra is fontos a szigetekről történő rendszeres hulladékelszállítás figyelemmel kísérése, azonban a bővítés helyett, a megszüntethető szigetek helyes meghatározása a feladat, ami elsősorban lakossági megkeresések alapján történik.
- **2016:** Év elejére teljes kerületi szinten bevezetésre került a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés.
- **2017:** Sok gondot okozott a szelektív hulladékgyűjtő szigetek környékén a különféle hulladékok elhelyezése. Az itt fellelt hulladékok azonnali elszállíttatására intézkedések kezdeményezése történt.

A szigetek körül felhalmozott hulladékok ügyével a Városházi Híradó és az önkormányzati honlap is több ízben foglalkozott. Az önkormányzati erőfeszítések ellenére állandó kísérőjelenség a szigetek környezetében az illegálisan lerakott hulladék. A rendezetlen városkép is hozzájárult a szigetek népszerűségvesztéséhez és felszámolásuk iránti kérelmek növekedéséhez.

Eseti szelektív hulladékgyűjtési akciókra került sor az alábbiak szerint:

- **2012-2014:** Veszélyes hulladékgyűjtési akció évente két- három alkalommal történt. 2012-ben a tavaszi lomtalanítással egy időben a FKF Zrt, május és október hónapban pedig E+E, papír és ipari hulladékgyűjtéssel kiegészítve az Önkormányzat bonyolításában. 2013. évben kettő alkalommal történt veszélyes hulladékgyűjtés.
- **2015:** A kerületi lakosoktól a veszélyes hulladék-gyűjtési akció során 6143 kg veszélyes-hulladék és 1995 kg ipari hulladék, 4300 kg E+E hulladékot vettek át, és adtak át ártalmatlanításra.
- **2016:** A kerületi veszélyeshulladék-gyűjtési akciót november hónapban végezték. A kerület közterületeiről 2123 kg veszélyes hulladékot és 1580 kg ipari hulladékot szállítottak el.
- **2017 év végén nem történt veszélyes hulladék elszállítás (nem volt rá igény, mivel a lomtalanítás során azt elvégezték)**

Az újabb szelektív hulladékgyűjtési rendszerek bevezetése közül a hulladékudvar létesítése már régi kérése, terve volt a kerületnek. A főváros legnagyobb és legszélesebb körű hulladékfajtákat gyűjtő hulladékudvarát 2012 júliusában adták át.. További hulladékudvar telepítése nem indokolt..

A hulladékudvar használatának ösztönzése érdekében önkormányzati kezdeményezésre az FKF Zrt. lakossági fórumot tartott, szórólapot adott ki. A hulladékudvar ismertetése megjelent a Városházi Híradóban, honlapon, valamint a Promontor TV is bemutatta.

A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtési rendszert az Akcióprogramban tervezettnél korábban, (2016 elejére teljes körűen) vezette be az FKF Zrt., és további fejlesztések, változtatások is várhatók a különböző frakciók gyűjtésére vonatkozóan.

II. Célkitűzés: Egyes speciális hulladékokkal kapcsolatos problémák kezelése

- **2012-2014:** Zöldhulladékok komposztálásának fejlesztése érdekében komposztládák kiosztására az FKF Zrt. nem biztosított ládákat, így az Önkormányzat nem írt ki újabb pályázatot. A korábban kiosztott komposztládákkal kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettség 2012 évben szűnt meg.
- **2015:** A kerület lakosságának az őszi ingyenes avarzsák akció során 16.000 db zöldhulladék zsákot osztott ki az Önkormányzat.
- **2016:** A kerület lakosságának az őszi ingyenes avarzsák akcióra november elején került sor, ahol 20.000 db zöldhulladék zsákot osztott ki az Önkormányzat.
- **2017:** A kerület lakosságának az őszi ingyenes avarzsák akcióra novemberben került sor, ahol 22.000 db zöldhulladék zsákot igényeltek a kerület lakói.

A házi komposztálási módszerekkel kapcsolatos lakossági tájékoztatás megtalálható az önkormányzati honlap állandó környezetvédelmi információi között.

Építési-bontási hulladékok sorsának nyomon követése a környezetvédelmi hatóság hatásköre, mint ahogy a rekultivációs folyamatok ellenőrzése is. A nem a jogszabályok szerinti hulladékelhelyezésről az Önkormányzat az illegális hulladéklerakások észlelése révén értesül. Az illegális lerakások tartalmából csak egyértelmű utalások alapján lehet beazonosítani a hulladék valódi tulajdonosát. Ezen ismeret hiányában a hulladékkal terhelt ingatlan tulajdonosával szemben lehet csak hulladékgazdálkodási eljárást indítani.

A közterület felügyelők figyelemmel kísérték a folyamatban lévő építkezések, útbontások és egyéb munkálatok jogszerűségét, azok környezetének tisztántartását, valamint a munkaterületek zárását. A munkálatok befejezését követően, a helyreállítási munkálatok megtörténtének utóellenőrzését is elvégezték. A közterület engedély nélküli használat jogkövetkezményeinek ismerete ellenére még mindig sok az olyan vállalkozó, aki az engedély megszerzése előtt veszi igénybe a közterületet.

III. Célkitűzés: Felhagyott és illegális hulladéklerakók felszámolása

A veszélyeztetett területek módszeres ellenőrzése és az eljárások szigorúsága sem képes megakadályozni egyes helyszíneken az ismételt illegális hulladéklerakásokat. A Tétényi-fennsík esetében már hatósági, tulajdonosi és fővárosi részvételű egyeztetések is folytak a megelőzés érdekében.

Nagy mennyiségű illegálisan lerakott hulladékot gyűjt be folyamatosan az Önkormányzat a kerület területéről.

A közterületen észlelt hiányosságokról – úthiba, kaszálás, parlagfű, közúti útburkolati jelek és közúti jelzőtáblák kopottsága, a közlekedést akadályozó fák, bokrok állapota, valamint az önkormányzati területen található jelentősebb illegális hulladék vonatkozásában – a Közterület-felügyeleti Csoport folyamatosan tájékoztatta a Városfejlesztési és Üzemeltetési Iroda illetékes ügyintézőit, intézkedések megtétele céljából. A lakosságot érintő kötelezettségek elvégzésére történő felszólítások után, utóellenőrzés keretében ellenőrizték a kért munkálatok elvégzését, melynek a lakosság 85%-a eleget tett.

Illegális hulladéklerakások kapcsán a következő eljárásokra került sor:

- **2012-2014:** Az egyes években folytatott hulladékgazdálkodási eljárások száma nem ad eligazítást az esetszámok valódi időbeli alakulásáról, mivel eljárásjogi egyeztetések folytak a Főváros és a kerület között. Az illegális hulladéklerakások miatti hulladékgazdálkodási hatósági eljárások száma 2012-től 2014. 05.15-ig összességében 86 ügy.
- **2015-2017:** Az illegális hulladéklerakások miatti hulladékgazdálkodási hatósági eljárások száma ezen időszakban összesen 68 ügy. A települési szilárd hulladék gyűjtésével kapcsolatos magatartási szabályok megsértése miatti eljárások száma a hatékony feltárás következményeként nőtt, 2015 évben 7 esetben, 2016 évben 6 esetben, 2017. évben 24 esetben történt eljárás.

2017-ben a felügyeleti csoport kiemelt feladatai közé tartozott az év során a város közigazgatási határain belül, különösen a belvárosban, az illegálisan elhelyezett hulladék lerakóhelyek felderítése, annak felszámolása érdekében a szükséges intézkedés megtétele. 2017 során is nagy számban fordult elő, hogy forgalomra alkalmatlan, üzemképtelen gépjárműveket tároltak közterületeinken, közterület-használatba vételi engedély nélkül. Főként a lakótelepi parkolóknál, a város kevésbé forgalmas utcáin hagyták ott a gépjárműveiket tulajdonosaik. A járművek üzemben tartóinak felszólítását követően, azokat központi tároló helyre szállíttatják az Önkormányzattal szerződésben álló közreműködővel.

Az illegális hulladék lerakások felderítésében jelentős szerepe van a civil szervezetek, polgárőrség, lakosság észlelésének. A bejelentések zöme telefonon érkezik. Az elmúlt időszakban (2012-2017) a lakossági bejelentések száma meghaladta az 1000-t, ezek ellenőrzése, valamint a szükséges intézkedés (helyszín pontos beazonosítása után a tulajdonosok felszólítása kötelezettségük elvégzésére) folyamatos.

2013 őszén a hulladéktulajdonosok beazonosítása céljából végzett nagy mennyiségű illegális hulladéklerakások tartalmának vizsgálatáról – egybekötve a hulladék elhelyezés kerületi lehetőségeinek és a hulladékudvar működésének ismertetésével – több sajtóorgánium beszámolt. Foglalkozott a témával többek között a Városházi Híradó és a BKTV. Ennek folyamányaként a honlap környezetvédelmi rovatában folyamatosan elérhető a hulladékudvarban elhelyezhető hulladékokra vonatkozó információ.

A közszolgáltatás igénybevételének ellenőrzése nyomán eljárásra az alábbiak szerint került sor:

- **2012-2014:** A közszolgáltatás igénybevételére vonatkozóan két hulladékgazdálkodási eljárást folytatott le a környezetvédelmi hatóság.
- **2015-2016:** közszolgáltatás igénybevételére vonatkozóan volt hulladékgazdálkodási eljárás a környezetvédelmi hatóságnál.
- **2017-ben** a kereskedelmi hatóság kiemelt ellenőrzési célja volt kereskedelmi, vendéglátás esetén a szakmai ellenőrzési célokra túl a hulladékkezeléssel kapcsolatos közszolgáltatási szerződés meglétének ellenőrzése. A hatósági ellenőrzések során hiányosság feltárására nem került sor.

A jelenlegi jogszabályoknak nem megfelelő módon, korábbiakban lezárt hulladéklerakók rekultivációs munkálataival kapcsolatban más és más nehézség merült fel.

A Dunapart II. esetében a rekultiváció folyamata lelassult, elsősorban az ingatlan fejlesztésével összefüggésben történt előrelépés: a gát alatt fekvő területre, továbbá a Diósárok régi és új medrében, illetve a két meder közti területen végezték el a hulladék kitermelését és a talajcserét.

A Tatra-Mátra lerakó esetében a környezetvédelmi felügyelőség végzett újabb vizsgálatokat, illetve rendelt el részleges környezetvédelmi felülvizsgálatot.

A hulladéklerakók kármentesítése nem önkormányzati feladat, mindazonáltal az Önkormányzat segíteni kívánja a folyamatot. A Városrendezési Csoport egyeztetést kezdeményezett a környezetvédelmi hatósággal, melynek következtében változtatási tilalom került elrendelésre az új KÉSZ elfogadásáig tartó időszakra a Tatra-Mátra hulladéklerakó területére, a veszélyhelyzet megelőzése és a hatósági eljárás biztosítása céljából.

IV. Célkitűzés: Településtisztaság fejlesztése

A szemetes edények optimális számának biztosítását célzó intézkedés keretében kiemelt területeken (oktatási, ill. nagy személyforgalmat lebonyolító intézmények környékén) a szemetes edények állapotának ellenőrzése eredményeként újabb edények nem kerültek kihelyezésre, csak 2017-ben, amikor a kerület frekvenciált területein mintegy 70 db szemégyűjtő kihelyezésére került sor.

A köztéri kutyaürülék-szennyezés visszaszorítása érdekében az alábbi intézkedések történtek:

- **2012-2014:** A köztéri kutyaürülék szennyezés visszaszorítása (gyűjtő zacskók kihelyezése, „Kutyát bevinni tilos” táblák kihelyezése egyes közterületekre stb.) keretében újabb edények

kihelyezésére nem volt szükség. A kutyapiszok gyűjtő zacskókat folyamatosan pótolták, 15 db tiltó táblát helyeztek ki.

- **2017:** Felújították a közterületek kutyapiszok gyűjtőit, igény szerint újakat is telepítettek.

Az utak, járdák tisztítása, pormentesítése megkövetelése kapcsán havi átlagban 50 figyelmeztetés történik, kiemelten a téli, illetve őszi időszakban. Az utak tisztántartásának, pormentesítésének ellenőrzése folyamatos, elsősorban a beruházások, építkezések időszakában. Köztisztasági szabályok megsértése miatt bírság kiszabás előfordul.

A közterület-felügyeleti figyelőszolgálat működtetése, fejlesztése kapcsán az alábbiak mondhatók el:

A közterület-felügyelet folyamatosan végzi a közúti közlekedés szabályainak ellenőrzését, törekszik a szabálytalan parkolások felszámolására. A felügyelet állandó feladatai közé tartozott a kiemelt rendezvények lebonyolításának elősegítése. Több alkalommal iktattak be éjszakai illetve hétvégi járőrözést a kerületben, a parkok, közterek, játszóterek rendeltetés szerinti használatának ellenőrzésére, megakadályozva az éjszakai rongálásokat, rendbontást illetve az illegális szemétkerakást.

A felügyelet részt vett a lomtalanítási és katasztrófa védelmi feladatok végzésében is.

A közösségi együttélés szabályainak betartására több példa is volt. A közterületen való italozások megszüntetése, a közterületi zöldfelületek szabályos használata és a köztisztaság védelmében is több intézkedés, figyelmeztetés történt. Az illegális szemétkerakást a felügyelet kiemelten szem előtt tartotta és sikeresen visszaszorítani, valamint több elkövetőt is felderíteni.

A tanév kezdetétől annak befejezéséig a felügyelet a kiemelten veszélyes útszakaszokon (iskolák előtt) ellenőrzést végez. Ennek lényege a gyalogátkelőhelyeken történő balesetmentes átkelés biztosítása a gyerekek részére.

A felügyelet júliustól ellenőrzi a napi zöldfelület karbantartási feladatok teljesítését.

- **2015-ben** a közterület-felügyelet számos változáson ment keresztül. Az év első felében új csoportvezető érkezett, és az ezt követő 5 fővel való létszámbővítés lehetővé tette a kerület átfogóbb ellenőrzését. A felügyelet teljes állománya rendszeresített munkaruházatban és a munkavégzéshez szükséges eszközök beszerzésében részesült. A felügyelet és a rendőrség között rendkívül szoros együttműködés alakult ki az előző évekhez képest. Kiemelt figyelmet kapott a járdák illetve utak állapotának felmérése, valamint az érvényes műszaki engedéllyel nem rendelkező gépjárművek felderítése, melyek több esetben kerültek elszállításra.
- **2017. év** tapasztalatai alapján a térfigyelő kamerarendszer működtetése a tapasztalatok egyértelműen bizonyították annak szükségességét és indokoltságát. A kamerarendszer beváltotta és igazolta a hozzáfűzött reményeket, hiszen nagymértékben elősegítette a szabálysértések és szabályszegések megelőzését, az elkövetők tettenérését és felelősségre vonását.

Eljárásra, illetve bírság kiszabásra hulladékgazdálkodási téren az alábbiak szerint került sor:

- **2012-2014:** Az önkormányzati környezetvédelmi hatóság 2012. és 2014. május 15. között 60 alkalommal szabott ki hulladékgazdálkodási bírságot. A Hulladékkommandó akciója eredményeként 2013 őszén 36 büntetőfeljelentés született.
- **2015-2016:** Az önkormányzati környezetvédelmi hatóság 50 esetben írt elő kötelezést a hulladék elszállítására, kezelésére, amely előírásnak önkéntes teljesítés keretében a kötelezettek közel fele eleget tett, a többi esetben bírság kiszabására került sor.
- **2017:** A hulladékgazdálkodási eljárásokból egy esetben Natura 2000-es területet érintő ingatlanok mentesítését végeztették el nagy mennyiségű állati eredetű melléktermék és állati tetem eltávolíttatásával, amely eljárás kapcsán rendőrségi eljárás kezdeményezése történt ismeretlen elkövetővel szemben. Az önkormányzati környezetvédelmi hatóság 14 esetben írt elő

kötelezést a hulladék elszállítására, kezelésére, amely előírásnak 12 esetben önkéntes teljesítés keretében a kötelezettek eleget tettek. Két ingatlant érintően mentesítésre való kötelezés mellett dönteni kellett a zár alá vételről, igazságügyi szakértő kirendeléséről, továbbá az ingatlantulajdonos költségére és veszélyére elvégzendő hulladékmentesítésről. A hulladékkal kapcsolatos ügyek szinte minden esetben további állattartási, állatvédelmi, állategészségügyi hiányossággal, közegészségügyi és járványveszély problémákkal járnak együtt, éppen ezért az önkormányzati környezetvédelmi hatósága munkáját a területileg illetékes Kormányhivatal Népegészségügyi Osztályával, valamint Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályával együttműködve végzi.

A köztisztaság növelését szolgáló felvilágosító és kommunikációs tevékenység, illetve az önkéntes szemétszedési kezdeményezések vonatkozásában megállapítható, hogy a TeSzedd akciókban több százan vettek részt. A Hulladékkommandó akciója során több sajtóorgánum foglalkozott a köztisztaság állapotával, egybekötve a hulladékelhelyezés kerületi lehetőségeinek és a hulladékudvar működésének ismertetésével. A feladat napirenden tartása nem rendszeres, a felvilágosító munka módszeres, további erősítése szükséges.

A megrendelés alapján történő lomtalanítás rendszerének kialakítására nem került sor. (Nem kerületi, hanem fővárosi feladat.)

Az engedély nélkül elhelyezett reklámhordozók tekintetében a következők mondhatók el:

- **2012-2014:** Az engedély nélkül elhelyezett reklámhordozók eltávolítását az erre a célra megbízott cég végezte, amely a feladat átvételkor több száz szabálytalan, illetve elhagyott reklámtáblát – 150 óriásplakát, 51 kisebb plakát és 176 vadragsztást – távolított el.
- **2015-ben** reklámhordozók vonatkozásában új eljárás nem keletkezett.
- **2016. és 2017. évben** egy-egy eljárás volt ebben a tárgyban.
- **2017-ben** az Önkormányzat megalkotta a településképi rendeletét, amely tartalmazza a reklámokra, reklámhordozókra vonatkozó szabályokat.

9. Települési infrastruktúra Akcióprogram

Az Akcióprogram a XXII. kerület infrastrukturális helyzetéből fakadó, az emberi egészséget károsan befolyásoló, vagy annak kockázatát felerősítő hatásokkal foglalkozik. A kerületi lakosság nyugodt, veszélyektől mentes életvitelének egyik feltétele ezen veszélyeztetések elhárítása és a lehetséges károsodások csökkentésére tett megelőző intézkedések.

I. Célkitűzés: Környezetbiztonság, környezeti kockázatok kezelése

A potenciális környezeti veszélyek egy része a katasztrófavédelem hatásköre. A veszélyes üzemek egyes katasztrófavédelmi eljárásaiban az Önkormányzat csak közreműködő fél.

- **2012-2014:** 2012. és 2013. évben az Agro-Chemie Kft. külső védelmi terv gyakorlatára sor került, melyen XXII. ker. Önkormányzat operatív törzse is részt vett.

A katasztrófavédelmi hatóság 2012. és 2014. május 15. között 6 közmeghallgatást tartott. Az Önkormányzat közzétette a hatóság által megküldött hirdetményeket és biztosította a közmeghallgatás technikai feltételeit.

- **2015:** A kerületben 2015-től 5-re emelkedett a „felső küszöbértékű” veszélyes üzemek száma. A védelmi kapacitás figyelembe vételével elkészült a kerület ún. Külső Védelmi Terve, amelynek megtartották a formalizált gyakorlatát is 2015 szeptemberében. Itt lehetősége volt az operatív törzsnek megismerni a veszélyes üzemi tevékenységet és gyakorolták a lakosságvédelmi feladatok ellátását. Ezen alkalommal és egy további, nukleáris balesetelhárítási gyakorlaton tesztelték a kapcsolattartás és információáramlás különböző csatornáit, szimulálták a szóba jöhető lakosságvédelmi intézkedések megtételét, mely lehetőséget teremtett a lakossági tájékoztatás menetének felülvizsgálatára is.

- **2016:** 2016. szeptember 15-én megtartották a kerület ún. Külső Védelmi Tervének a formalizált gyakorlatát. Itt lehetősége volt az operatív törzsnek megismerni a veszélyes üzemi tevékenységet és gyakorolták a lakosságvédelmi feladatok ellátását. A gyakorlat jó példaként szolgált a törzsvezetésbe delegáltak együttműködésére, összehangolt munkájára, ennek köszönhetően hű képet kapott az Önkormányzat az egyes védelemigazgatási szintek felkészültségéről.

A két szervezet munkakapcsolata a Közterület-felügyeleti Csoport értékelésében is jó minősítést kapott, melyet a közös szakmai képzések is elősegítettek. A katasztrófavédelem tekintetében megvalósuló együttműködés kiterjedt a kerületben jellemző katasztrófavédelmi helyzetek kezelésére, illetve közös ellenőrzésekre, elvégzendő feladatokra, információ áramlások folyamatos biztosítására és annak kezelésére.

- **2017:** 2017. szeptember 19-én megtartották a kerület részleges Külső Védelmi Terv gyakorlatát, melynek során az operatív törzs gyakorolta a lakosságvédelemmel, személymentéssel, valamint rendvédelmi tevékenységgel összefüggő feladatok ellátását. A kerületben továbbra is öt „felső küszöbértékű” veszélyes üzem működik, illetve 2017. november 15-én a Silver Forest Logisticsystem Kft., mint küszöb értékű alatti üzem, felső küszöbértékű üzemmé minősítésével kapcsolatban közmeghallgatást tartottak, az erről készült jegyzőkönyvet az engedélyezési eljárást lefolytató Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóságnak megküldték. Év végén az Önkormányzat a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság a Dél-budai Katasztrófavédelmi Kirendeltség Budafoki Katasztrófavédelmi Őrs használatába adott egy személygépkocsit. A két szervezet munkakapcsolata a Közterület-felügyeleti Csoport általi értékelésben is jó minősítést kapott, melyet a közös szakmai képzések is elősegítettek. A katasztrófavédelem tekintetében megvalósuló együttműködés kiterjedt a kerületben jellemző katasztrófavédelmi helyzetek kezelésére, illetve közös ellenőrzésekre, elvégzendő feladatokra, információ áramlások folyamatos biztosítására és annak kezelésére.

A környezeti veszélyekről történő lakossági tájékoztatás az alábbiak szerint történik a kerületben:

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek vonatkozásában a hatóság helyi szerve a polgármesterrel együttműködésben a lakosság részére tájékoztató kiadványt készít. Egy új lakossági tájékoztató kiadvány készítése a Kerületi Külső Védelmi Tervben nevesített üzemek számának változása miatt indokolt, a kiadvány tartalmára vonatkozóan a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság és a Dél-Budai Katasztrófavédelmi Kirendeltség jelenleg egyeztetett.

A kerületi lakosság tájékoztatása érdekében a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Dél-Budai Katasztrófavédelmi Kirendeltség által megküldött a dohányzás és nyílt láng veszélyeivel, az elektromos tüzek megelőzésével, a gázkészülékek otthoni használatával, a konyhai tüzek megelőzésével, valamint a tüzelő és fűtőberendezések használatával kapcsolatban készített kiadványokat az Önkormányzat honlapján megjelentették.

A Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Dél-Budai Katasztrófavédelmi Kirendeltség által megküldött a lakóépületek tűzvédelmi házirendjének elkészítésére vonatkozó.

Továbbá a kerületi lakosokat érintő szmogriadóra vonatkozó tájékoztatást a honlapon megjelentette az Önkormányzat, valamint a nyári hőségriasztás elrendeléseket, valamint a kánikula idejére vonatkozó hasznos tanácsokkal kapcsolatos tájékoztató anyagokat is tettek közzé a honlapon.

Nagy- és középnyomású gázvezetékek környezetbiztonsági kockázatait csökkentik a magasabb rendű jogszabályok rendelkezései, melyek meghatározzák a nagy és középnyomású gázvezetésekre vonatkozó biztonsági övezetek kiterjedését, amelyeket a KÉSZ szabályozási terve tartalmaz, így az építéshatósági eljárások során ezen szempontok is érvényesülnek.

Az építési hatósági eljárások során ezeket folyamatosan vizsgálja az Önkormányzat, illetve szakhatósági eljárások, vagy kezelői nyilatkozatok keretében kerülnek betartásra.

Magasfeszültségű távvezetékek lehetséges egészségkárosító hatásának mérséklése ügyében nem történt előrelépés.

Az intézkedésként előirányzott Hosszúréti-patak árvízvédelmi mederrendezése nem történt meg, mivel a fővárosi beruházás keretében folyó projekt kivitelezője a kerületi szakasz kivitelezésétől visszalépett. Ugyanakkor a Fővárosi Közgyűlés – felismerve, hogy továbblépés az ügyben csak akkor lehetséges, ha elkészül egy, a meglévő adatokra/dokumentációra épülő beruházás előkészítő dokumentáció, illetve a patak által okozott vízkárokat kiértékelő kockázatcsökkentési terv – 557/2017 (05. 10.) határozatával 8 millió Ft fedezetet biztosított az előkészítő dokumentáció elkészítésére.

II. Célkitűzés: Szennyvízelvezetés és tisztítás fejlesztése

A szennyvízelvezető hálózat fejlesztése keretében megvalósult

- **2014:** A BKISZ (Budapest komplex integrált szennyvízelvezetése) program keretében megkezdődött a kerület szennyvízelvezetésének hálózatfejlesztése.
- **2015:** Befejeződött a 2014. év végén megkezdett Budapest Központi Integrált Szennyvízelvezetés (BKISZ) projekt keretében a szennyvízcsatornahálózat-fejlesztés, melynek eredményeként a lakossági ellátást biztosító 34 km gerincvezeték épült ki, ezzel összesen 1600 budafok-tétényi család évtizedes szennyvízproblémája oldódott meg. A beruházás bonyolításával, a lakossági kapcsolattartással kapcsolatban a Városfejlesztési és Üzemeltetési Iroda munkatársai jelentős többletfeladatot végeztek. Az eredeti terven nem szereplő, de lakossági igényel rendelkező szakaszokon megtervezették a szennyvízcsatorna vezetékét, így a tervezetthez képest az év végéig további 1,2 km hálózat épülhetett meg. Az időközben felmerült további igények, valamint a pályázatból korábban kikerült Növény utcai terület ellátására további tervezések vannak folyamatban, melyek várhatóan ugyancsak a projekt részeként 2016 év megvalósítási feladata volt. A BKISZ szennyvízcsatorna-építés utáni, nyomvonalon felüli útburkolat-helyreállítások az utcánként a szennyvízcsatorna építéssel érintett szakaszokon, meghatározott műszaki

tartalommal, szerződés szerint elkészültek. A kerületet érintő BKISZ IV. és annak kiegészítéseként a BKISZ V. szakaszok 2015. évben elkészültek.

- **2016:** A folyamatos lakossági igények alapján az Önkormányzat folyamatosan tervezte az elmaradt szakaszokat. A BKISZ VI. szakasz – amely tartalmazza többek között a Növény utcai rekreációs területet is – kivitelezésének közbeszerzési eljárás előkészítése folyt. A Városfejlesztési és Üzemeltetési Iroda előkészítette a BKISZ VII.-ben tervezett csatorna szakaszok terveit.
- **2017:** A BKISZ VI. ütem keretében a kerületben megvalósításra tervezett szennyvízcsatorna építések közbeszerzési eljárását követően a vállalkozási szerződés aláírásra került. A BKISZ VII. ütemben tervezett csatornaépítések műszaki tartalmának véglegesítése befejeződött.

A BKISZ projekt kapcsán 2017. december 31-i állapot szerint:

- 1336 db ingatlanból 1104 ingatlant rákötöttek a hálózatra, ez 82%-os arány.
- Talajterhelési díj kapcsán 64 db (5%) ingatlan nem kerülhetett adóztatás alá, mivel üres telkek és nincs szikkasztó.
- A fennmaradó 169 db ingatlan nem kötött rá a hálózatra – itt van talajterhelési díj kapcsán bevallási kötelezettség.

Öblözetek szerint az arány:

- I. ütem 2015. 06. 18-i műszaki átadással: 285 db ingatlanból 249 rákötött (87%), üres telek 13 db (5%) és nincs rákötve 23 db (8%) – Háros utcai öblözet
- II. ütem 2015. 07. 20-i műszaki átadással: 134 db ingatlanból 107 rákötött (80%), üres telek 12 db (9%) és nincs rákötve 15 db (11%) – Váza utcai öblözet
- III. ütem 2015. 09.29-i műszaki átadással: 577 db ingatlanból 447 rákötött (77%), üres telek 31 db (5%) és nincs rákötve 99 db (18%) – Vasút utcai öblözet
- IV. ütem 2015.11.23-i műszaki átadással: 304 db ingatlanból 251 rákötött (83%), üres telek 6 db (2%) és nincs rákötve 47 db (15%) – Budafok belváros + Vágóhid és Sörház utcai öblözet
- IV. ütem 2015.12.10-i műszaki átadással: 36 db ingatlanból 33 db rákötött (92%), üres telek 2 db (5%) és nincs rákötve 1 db (3%) – I. utca, Párhuzamos út, Gemenc utca, Mária utca, Babérfűz utca, Török Bálint utca

A meglévő csatornarendszerre történő rákötés ösztönzése magasabb rendű jogszabályban meghatározott talajterhelési díj révén, és a Környezet- és Közrendvédelmi Bizottság által a szennyvízcsatorna-rákötési támogatás nyújtására kiírt pályázat révén történik.

2012-ben 744 adózó 18.279.051 Ft talajterhelési díjat fizetett, 2013-ban 695 adózó 57.863.144 Ft talajterhelési díjat fizetett. A díjkötelezettség mértékének tízszeres növekedésének hatására jelentősen megnőtt 2013. évtől a csatornabekötések száma. 2014. évben 551 bevallás érkezett, melyből 175 db záró bevallás volt, azaz 2013-ban évközben 175 adózó kötött rá a csatornára. 2015-ben a szám csökkent, de 2016-tól ismét növekedett, a BKISZ projekt I. ütemének átadásával összefüggésben is.

Évszám	Bevallás az előző évről db	Rákötött db	Befolyt bevétel
2014	551	175	18 362 225
2015	376	20	13 302 460
2016	452	188	10 714 487
2017	426	196	9 450 322

III. Célkitűzés: Fenntartható bel- és csapadékvíz gazdálkodás

A csapadékvíz-gazdálkodási rendszer problémáinak felmérése és program készítése keretében a 2012 és 2014 közötti időszakban elkészült a Hegybíró utca csapadékvíz elvezetésének terve.

A csapadékvíz gazdálkodás fejlesztése keretében a beérkező lakossági problémák megoldása folyamatosan történik. Az igények alapján tervezett beavatkozások fedezetét a költségvetés készítésekor figyelembe veszik.

A meglévő nyílt csapadékvíz elvezető árok karbantartására az alábbiak szerint került sor:

- **2012-2014:** Útburkolatok víztelenítése céljából 1000 fm csapadékvíz elvezető épült, 3500 fm árok felújítására került sor.
- **2015:** A tervezett munkák közül már elkészült a Badacsony és Bartók Béla utcákban a csapadékvíz elvezetés megoldása, mely nagy gondot okozott az ott lakó ingatlan tulajdonosoknak.
- **2016:** Az előre nem tervezhető felszíni csapadékvíz elvezetési feladatok körébe tartozó csapadékvíz szikkasztó árok üzemeltetési karbantartása, javítása folyamatos. Elkészült szikkasztóárok javítás 800 fm hosszban, csapadékvíz elvezető árok üzemeltetési javítása 500 fm hosszban. Az Önkormányzat által üzemeltetett zárt rendszerű felszíni csapadékvíz elvezető csatornák üzemeltetési javítása és tisztítása közel 1000 fm-en történt meg. 2016. november végére elkészül 400,7 fm hosszú zárt rendszerű felszíni csapadékvíz elvezető csatorna a Deák Ferenc utcában.
- **2017:** Az előre nem tervezhető felszíni csapadékvíz elvezetési feladatok körébe tartozó csapadékvíz szikkasztó árok üzemeltetési karbantartása, javítása folyamatos. Elkészült szikkasztóárok javítás 1200 fm hosszban, csapadékvíz elvezető árok üzemeltetési javítása 800 fm hosszban.

IV. Célkitűzés: Fenntartható víz- és energiagazdálkodás

A közvilágítás energiabarát fejlesztése az alábbiak szerint valósult meg a kerületben:

- **2012-2014:** A közvilágítás fejlesztésekor az Önkormányzat a Budapesti Dísz és Közvilágítási Kft. (BDK) által előírt paraméterű közvilágítási elemeket valósítja meg. Ezen felül a Leányka utcai buszmegálló melletti parkban 2 db, a volt Pannonplast játszótéren 2 db, a Vágóhíd utcában 1 db napelemes közvilágítási lámpatest felszerelésére került sor.
- **2015:** A közvilágítási hálózatok létesítése keretében elkezdődött a Gyula vezér lépcsővilágításának energiatakarékos felújítása. Lakossági bejelentések alapján folyik a közvilágítási oszlopok és világító testek sűrítése. A Gádor és Rózsakert utcákban tervezett gyalog átkelőhelyek kialakításához szükséges közvilágítási hálózat bővítése folyamatban van.
- **2016:** A karácsonyi díszvilágítás díszjeinek cseréje folytatódik korszerű LED-es technológiára, néhány helyszínnel lakossági kérésre bővítettük. Lakossági bejelentések alapján folyik a közvilágítási oszlopok és világítótestek sűrítése. A Gádor és Rózsakert utcákban tervezett gyalogátkelőhelyek kialakításához szükséges közvilágítási hálózat bővítése megtörtént. A Szent Lipót plébániatemplom díszvilágításának kiépítése befejezéséhez közeleg, a Sváb kitelepítettek emlékműve egy kerületi vállalkozó jóvoltából szigetüzemű kandelábert kapott.
- **2017:** Lakossági bejelentések alapján és az újonnan megnyitott utcákban, Palást u., Sárgarigó u., Bem József u., Fenyőtoboz u. Szalontai u., Verseci u., Pezsgő u., Honvéd u., Diósi u., Növény u., Balin u., Dózsa Gy. út, közvilágítási hálózatot bővítettek. A Nagytétényi út 104 sz. alatti „parkosok” épületei a szabványoknak megfelelő világítást kapnak, ez kb. 160 világítótest elhelyezését jelenti. A Klauzál Ház vészvilágítóit új energiatakarékos fényforrásra cserélték. A József Attila ltp. közvilágításának átalakítása, bővítése megtörtént, a Pécsi u. - Duna u. közötti park közvilágítást kap. A karácsonyi díszvilágítás díszjeinek cseréje folytatódik korszerű LED-es technológiára.

Az iparosított technológiával épült lakóépületek energiatakarékos korszerűsítésére, felújítására az alábbi támogatást biztosította az Önkormányzat:

- **2012-2014:** 19 épület energiatakarékos felújításához nyújtott az Önkormányzat támogatást. A fővárosi támogatás, ezzel együtt a kerületi támogatás is cca. 3 éve megszűnt.

- **2015:** A Környezet- és Közrendvédelmi Bizottság 2015-ben is írt ki pályázatot a hagyományos építésű lakóingatlanok energia-megtakarítást eredményező felújítására, melynek lebonyolítását a Városfejlesztési és üzemeltetési Iroda munkatársai végezték. (2015-ben ráfordított összeg: 1.500.000.- Ft).
- **2016:** A Környezet- és Közrendvédelmi Bizottság a hagyományos építésű lakóingatlanok energia-megtakarítást eredményező felújítására kiírt pályázatának bírálata negyedévenként történik.
- **2017:** A Környezet- és Közrendvédelmi Bizottság a hagyományos építésű lakóingatlanok energia megtakarítást eredményező felújítására kiírt pályázatának bírálata negyed évenként történik.

A megújuló technológiákon alapuló megoldások támogatására nem volt forrásfedezet, ugyanakkor az Önkormányzat saját beruházásaival mintául szolgál alkalmazásukra:

- A fenntartható energiagazdálkodáshoz tartozik, hogy Budafok-Tétény Önkormányzata 36 millió forintos európai uniós pályázati támogatással energetikai korszerűsítést hajtott végre a Hajós Alfréd Tanuszodában. A Tanuszoda melegvíz igényének 55 százalékát napkollektorok elégítik ki.
- A Cziffra György Nagytétényi Kulturális Központ fűtését geotermikus energiával hőszivattyú biztosítja, amely nyáron légkondicionálásra is képes.
- Megújuló technológiákon alapuló megoldásokat alkalmazott az Önkormányzat a Maci Tagóvoda fejlesztésekor, a Kereszt utca 2.-4. sz. alatt beüzemelt a napelemes rendszer.

A szürkevíz újrafelhasználásának támogatása későbbi időpontban válhat aktuálissá.